

Метла

лист Техничке школе „РАДОЈЕ ЉУБИЧИЋ“ Ужице

Јануар, 2019.

Број 28

Укључи се

ПРИЧА СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ „ПРОБУДИТЕ СЕ ПРЕ НЕГО ШТО ОСТАНЕТЕ БЕЗ СНОВА”

ПИШЕ: Слађана Јањић

На насловној страни су новинари Петље. Хајде да се присетимо шта је о новинарима рекао Бранислав Нушић у „Аутобиографији“:

„Новинар?

Одиста примамљив позив. Реч, која је иначе код нас тако јевтина, која се не штеди, баца се, растура, расипа, ти претвараш у шртовачки артикал и продајеш је по скупе новце. Не мораш ништа знати, па ипак важиш за човека који све зна; не мораш бити мудрији од оних који ћуће, па ипак говориш у њихово име.

И колико чаробњаштва у том позиву. Дошакнеш ли се само шајне, она престаје бити шајна; дошакнеш ли се само чијеј уледа, то престаје бити улед; дошакнеш ли се само чијеј мира, шај престаје бити миран. Претвараш вино у воду, воду у вино; црно замазујеш белом, а бело црним; дижеш мртве Лазаре из гроба, а живе Лазаре сахрањујеш. Кадар си измићи без сајуна, обријати без бријача и ојрати без цеђа.

Добар новинар мора најпре бити необично радознао, мора завлачити нос и у ствари које га се ништа не тичу, мора бити лајав на перу и мора, што нарочито, умети да преувеличава ствар. А то преувеличавање ствари доноси му нарочито задовољења: јуре га жандарми са позивима; јуре га увређени са револверима; налећу на њега жене са амбрелима, пишу му анонимна писма, трде га, и за све то сатисфакција му је: што га високо цене и што је ниско напратен.“

Хоће ли овим бројем Петље пореметити нечији мир, уништити углед, јесу ли преувеличали ствари, да ли ће их јурити амрелима, или ће постати чаробњаци које ће ценити...

Хајде да као прави чаробњаци сада измислимо причу са насловне стране, да је испричамо...

Актера ове приче има више – група новинара окупљена око Петљи, две Милице, Нада, Ива, Медина, Филип, недалеко од њих, Душица и други Филип. Припремају се за нови број Петље. Окупили су се да се фотографишу за насловну страну. Понели су Петље да се са њима направе фотографије. Док чекају фотографа, отварају старе Петље, уочавају занимљивости, смеју се, радују, интересују за чланке... Филип, издвојен од осталих, озбиљан, погледа усмереног ка телефону, делује одсутно... Душица га угледа и растужи се, изгледао је усамљено и замишљено... Прилази му.

„Немој бити још један „усамљеник у гомили“... Хајде да будемо генерација која долази у школу да разговара, мисли, прича на свом језику, а не на језику интернета, хајде да проводимо време уз причу, дружење, песму, да се радујемо животу, хајде да тражимо забаву у стварном, а не у виртуелном свету! Зато - укључи се! И ако будеш ниско награђен, бар ћеш као новинар научити шта је тачност, поштење, истина, објективност, непристрасност, поштовање личности, одговорност и критичка мисао. Добићеш могућност да искажеш свој став и да поправиш прилике у свом окружењу. Па зар је то мало?“

Шта мислите, да ли се он укључио? (*на крају Петље наћи ћете одговор на ово питање)

Назив насловне стране је афоризам и јорука Рада Јовановића, афористичара и хумористе, коју смо пронашли у шрећем броју Петље.

Пишемо нове приче...

Исписујемо нове успехе на републичким такмичењима. Трагом наших питања сазнајемо да је за успех најважнији људски фактор, као и међусобно поштовање и поверење између ученика и наставника. Представљамо вам најбоље радове са Литерарних конкурса „Зоран Теодосић“ и „Кола српских сестара“. У Петљи су и они који су на њеним конкурсима освајали бројне награде, као и бивши ученици успешни у својим професијама. Откривамо ко је био пројектант наше школе и који је то занимљив детаљ утицао на њен изглед. Видећете сва лица ужичког Старог града. У потрази за необичним причама Петља је била и у посети једној школи на другом крају света, и попела се на највећи активни вулкан у Европи. Читаћете како су ученици са професорима одмеравали трему у рецитовању поезије, сазнаћете да вас спорт може учинити бољом особом, као и шта нас мотивише да се такмичимо у спорту, рецитовању... Писали смо о српском краљу математике и о томе како смо обележили сто педесет година од његовог рођења. Видећете креативне радове наших ученика, бидермајер костим, читаћете занимљиву причу о кошуљи. Подсећамо да друг није мета, говоримо о важности здраве исхране. Интересовале су нас и читалачке навике средњошколаца у једној београдској школи. Сазнаћете који наш бивши ђак је порушен хангар пројектовао у модерну аеродромску зграду, као и колико му је знање из средње школе помогло на факултету. Откривамо вам ко су наставници које за нашу школу везује не само посао наставника, већ и средњошколски дани проведени у њој. У Петљи српске народне пословице, и на српском и на енглеском језику, иду без пута, а пут се за њима ствара. Писали смо о вези између необичног цвета и српске историје. Приказујемо наш одлазак на Колубарски марш, као и посете Сајму науке и знаменитостима Београда. Разговарали смо са нашим ученицима о проблемима који их муче и покушали да им понудимо решење. Позивамо вас да прихватите нови модни детаљ за зимску сезону. Ако нисте до сада пронашли грешку у филму „Шешир професора Косте Вујића“, ми смо је открили за вас. Читајте о занимљивостима из саобраћаја како бисте се упознали са саобраћајним правилима земаља у које ћете можда путовати... Када смо обележавали Међународни дан особа са инвалидитетом, желели смо да до свакога допре зрнце среће, љубави, пријатељства и храбрости. Помажемо другима јер знамо да наше мало некоме може значити много.

Доносимо вам 28. број Петље.

Драги читаоци, „ни корак назад“, укључиће се и ви!

Директорка наше школе Данијела Ненадић однедавно је на овој функцији. Желели смо да јој поставимо нека питања. Дочекала нас је веома љубазно и у пријатној атмосфери разговарали смо са њом о школи, учењу, животу, будућем школовању, ваннаставним активностима, послу наставника и послу директора, успесима школе.

Међусобно поштовање и поверење између ученика и наставника су кључ успеха

Како бисте у неколико реченица описали свој посао?

Увек сам школу доживљавала као своју другу кућу, а људе са којима радим као чланове породице. Руководила сам шаквим размишљањем и желела бих да шакво функционишем као дирекшор школе. Тежак и одговоран задатак који у себи садржи сва писана и неписана правила међуљудских односа, договоре са окружењем...

Радили сте као наставник, па можете да нам кажете који посао је тежи - посао наставника или посао директора?

Сваки посао је тежак на свој начин. Посао дирекшора носи другачију врсту тежине, ризика и одговорности него посао наставника. Уживала сам радећи као наставник, али ми посао дирекшора доноси нове, ипшину другачије изазове и чини ипштересанијим животом у школи. Очекујем да ћу ипоказати да сам дорасла изазовима и задацима са којима један дирекшор иреба да се суочи.

Шта Вас у послу који обављате подстиче и мотивише?

Ипша ме мотивише? Мотивишу ме колеге који своје слободно време ипроше да би обезбедили ипросеришеш школи, као и ученици који ређају успехе на разним манифестацијама, шакмичењима и акцијама.

Шта је све потребно за успешне резултате у настави - вредни ђаци, наставници, њихова моти-

вација, савремена, квалитетна наставна средства? Какви су планови у том смеру?

Да би се иосишили добри резултати у настави, ипшребно је од свата ио мало. И шо је јако бишно, али је најбишнији људски факшор. Међусобно ипшшовање и иоверење између ученика и наставника су кључ успеха. Уводимо елекшонске дневнике у шоку је набавка савремених наставних средстава и ИТ опреме, али је ио мом мишљењу људски факшор иресудан.

Да ли сте задовољни резултатима које су остварили наши ученици у току ове школске године?

Наши ученици већ годинама осиварују заижене резултате на разним шакмичењима. Тај успех није изосишо ни ове године на реиубличким шакмичењима. Освојили смо ирво место екшшо, другу и два ирећа места иојединачно у саобраћају, другу и иреће место у грађевинаршву. Поносна сам на њих!

Шта поручујете ученицима како би што успешније завршили школовање?

Уживајте у времену ироведеном у школи јер вам је шо, свакако, један од најлепших иериода у животу. Имајте циљ ирег собом, сиремише ка њему и успех неће изосишати. Обавезно наставише своје даље образовање! Није важно да ли ће шо биши факултеш или виша школа. Важно је да сшекнеш самосиалности и сиособности доношења сииствених одлука.

Новинари Петље са директорком Школе Данијелом Ненадић

XXIX Републичко такмичење ученика геодетских и грађевинских школа Републике Србије

XXIX Републичко такмичење ученика геодетских и грађевинских школа Републике Србије одржано је од 11 до 13. маја 2018. године у Грађевинској техничкој школи „Бранко Жежељ” у Београду. Такмичило се око 140 ученика из 26 школа из Србије и четири школе из региона (Подгорица, Бања Лука, Сегедин и Капошвар) који су наступали ревијално, у седам теоријских и три практичне дисциплине. Нашу школу је представљало шесторо ученика, и то:

- ♦ Драган Грујевић, ППГЗ - друго место у дисциплини керамичар-терацер-пећар,
- ♦ Мирослав Радивојчевић, ППГЗ - треће место у дисциплини руковалац грађевинском механизацијом,

- ♦ Десимир Борисављевић, ППГ1- четврто место из примене рачунара у грађевинарству (ArchiCAD),
- ♦ Ранко Крцић, ППГ1 - четврто место из примене рачунара у грађевинарству (AutoCAD),
- ♦ Ивана Дмитровић, ППГ1 - пето место из статике и отпорности материјала,
- ♦ Давид Петронијевић, ППГ1 - седмо место из грађевинских конструкција.

Поред такмичења ученици су уживали у дружењу са вршњацима из других школа, а имали су прилику да обиђу знаменитости града, као и торањ на Авали.

XXV Републичко такмичење ученика саобраћајних школа

На XXV Републичком такмичењу ученика саобраћајних школа Републике Србије нашу школу је представљало шесторо ученика, и то: Ружица Гудурић (IVC3), Игор Павловић (IVC3), Ненад Милић (IVC2), Лазар Дадић (IVC2), Бојан Николић (IIIC5) и Душко Пантелић (IIIC5).

У јакој конкуренцији наши ученици су остварили сјајне резултате, и то:

- ♦ такмичарска дисциплина Техничар друмског саобраћаја треће место појединачно;
- ♦ такмичарска дисциплина Возач моторног возила Ц категорије друго и треће место појединачно и прво место екипно.

Ученици су са професорима одмеравали трему

На Школском такмичењу рецитатора, које је одржано у Техничкој школи „Радоје Љубичић“ 21. марта 2018. године, учествовало је једанаесторо ученика:

Невена Зечевић

Песма: Градови; аутор песме: Ана Ристовић

Јована Богдановић

Песма: Све боје света; аутор песме: Мирослав Антић

Медина Кајевић

Песма: После свега поново ти; аутор песме: Аница Гарић

Зорица Николић

Песма: После љубави; аутор песме: Момо Капор

Душица Ћосић

Песма: Корак низ улицу; аутор песме: Јелена Лукић

Светлана Васиљевић

Песма: 4:20; аутор песме: Енес Халиловић

Милена Поповић

Песма: Чекање; аутор песме: Мира Алечковић

Бојана Павловић

Песма: Линија срца; аутор песме: Ана Ристовић

Џејлана Зајмовић

Песма: Љубав; аутор песме: Ана Ахматова

Валентина Николић

Песма: Живот вам је; аутор песме: Сергеј Јесењин

Александар Миловић

Песма: Драгош из Липолиста; аутор песме: Станислав Винавер

Програм су водиле ученице IVC3 одељења Ђурђа Марић и Тамара Анчић. Такмичење је одржано на Светски дан поезије, који је на тај начин обележен у школи. Такмичење су на најлепши начин отворили професори саобраћајне струке Александар Арсић и Александар Митрашиновић, рецитујући стихове песме Бране Петровића „Када те остави она коју волиш“. На такмичењу су учествовали ученици од првог до трећег разреда. По завршетку такмичења комисија је одлучивала о најбољим рецитаторима. У комисији су били:

Марија Дамљановић Петровић, професор српског језика и књижевности;

Маријана Јоловић, школски педагог;

Снежана Недељковић, професор историје.

Гост на овом такмичењу била је ученица Медицинске школе Андреа Илић, која је освојила прво место на Литерарном конкурс „Зоран Теодосић“ својом песмом „Стадо“. Док се чекала одлука жирија, ученица Јелена

Нинчић је говорила стихове своје песме „Мајка“, која је награђена на Литерарном конкурс Кола српских сестара. Биљана Ваљаревић, професор српског језика и књижевности, рецитовала је песму „Muere lentamente“ („Лагано умире“), Пабла Неруде, а Дубравка Митрашиновић, професор математике, рецитовала је сплет руских народних песама. Снежана Недељковић, члан жирија, прогласила је три најбоља рецитатора:

I место: Душица Ћосић, ментор Слађана Јањић;

II место: Невена Зечевић, ментор Марија Дамљановић Петровић;

III место: Медина Кајевић, ментор Слађана Јањић.

Похваљени су рецитатори Бојана Павловић и Александар Миловић.

Најбољи рецитатори награђени су књигама и дипломама.

„Ово је предивно вече и врло сам задовољна како је све протекло. Сви такмичари су били сјајни и нимало нисмо имали лак посао, али ипак су нијансе пресудиле између другог и трећег места“, рекла је једна од чланица жирија, Снежана Недељковић.

Специфичност овогодишњег такмичења била је у томе што су се и професори придружили ученицима у рецитовању поезије. Ученици су са професорима одмеравали трему, а сви заједно су учествовали у новом стварању и доживљају поезије кроз рецитовање.

Најбоље пласирани ученици учествовали су на 48. СМОТРИ РЕЦИТАТОРА ЗЛАТИБОРСКОГ ОКРУГА „Песнице народа мог“, која је одржана 27. марта 2018. године у Градском културном центру у Ужицу.

Леп период живота који ћу носити са собом

НАШЕ УЧЕНИЦЕ НА СМОТРИ РЕЦИТАТОРА

Слева: Душица Ћосић IVТ1, Невена Зечевић IVC1, Медина Кајевић IIIФ1

Разговарали смо са Душицом Ћосић, ученицом IVТ1, која је и ове године освојила прво место на Школском такмичењу рецитатора и ушла још једном у финале Смотре рецитатора Златиборској округу „Песнице народа мој“.

„Први пут сам се такмичила у првој години средње школе. Моја професорка српског језика и књижевности је препознала надареност коју поседујем и видела у мени потенцијал у изражајном читању драмских

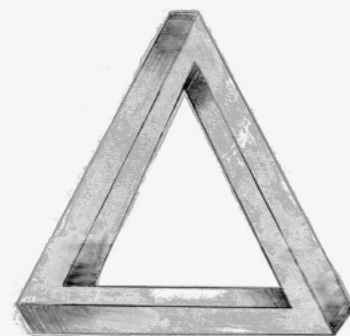
Душица Ћосић са професорком Слађаном Јањић

текстова. Желела је да се опробам у такмичењу рецитатора. То ми је дало ветар у леђа јер и сама волим поезију, драму, глуму, иако никада нисам имала додир са тим. Такмичење ми значи јер померам своје границе способности, стичем искуства са сценом, ослобађам се страхова и рушим стереотипе и страхове од јавне сцене и публике. Увек имам мало позитивне треме, што је и добро,

„Песнице народа мој“, Градски културни центар

јер покушавам да дам максимум од себе, да заблистам на сцени, односно што боље дочарам кроз стихове песме шта је песник желео том песмом да искаже. Свако такмичење само по себи носи једно искуство, али када је реч о школском такмичењу, ту је моја територија, ту се осећам као код куће, док градско такмичење носи већу одговорност јер представљам школу, потребно је много више припрема и, самим тим, има више тензије. Добијала сам разне књиге и дипломе, али једна од књига која је мене посебно заинтригирала је „Иследник“ од Драгана Великића, коју сам добила на свом првом такмичењу рецитатора. Такмичење ми много значи јер ће све касније имати велики значај и оставити лепе успомене. На последњем такмичењу рецитатора је било незаборавно, треме готово да није ни било, предала сам се сцени и мом наступу и надмашила сва своја очекивања. Све у свему, један леп период живота и предивно искуство које ћу носити са собом.“

Спорт те чини бољом особом

Разговарали смо са Милицом Ђоловић, ученицом IIIС1 одељења, која се успешно бави спортом и која, поред тога, има одличне оцене. Желели смо да знамо од када се бави атлетиком, зашто је баш то изабрала, колико јој је значајно бављење спортом, да ли ју је то научило нечему значајном што може да примени и у свакодневном животу, и на крају, због чега је важно да се млади баве спортом.

„Атлетиком се бавим од своје четрнаесте године у дисциплини бацање кугле. На ову идеју сам дошла сасвим случајно, наиме, мој тренер ми је то предложио и увидео је да имам талента за баш ту дисциплину. У почетку је то било из хобија, али кроз неколико школских такмичења видела сам да желим баш тиме да се бавим. Била сам учесник на разним такмичењима, почев од школских па све до такмичења за нашу репрезентацију. Освојила сам многе медаље, а неке од важнијих су ми бронза са Првенства Централне Србије, сребро са МОСИ игра у Прибоју 2017. године и злато са Међуопштинског такмичења у Крагујевцу. Такође, у овој школској години представљала сам нашу школу на општинском и окружном такмичењу, где сам освојила прво место и истом таквом успеху се надам на међуокружном такмичењу које ће се одржати у Крагујевцу за неколико месеци. Овај спорт ме научио да сваки пад треба прихватити као лекцију из које треба извући оно најбоље, за шта се треба борити. Сваки спорт, па и овај, чини те бољом особом. Када си нервозан или нерасположен, одеш на стадион и избациш сву негативну енергију из себе. Спортном, било којим, треба се бавити највише због сопственог здравља. Свет је пун људи који се боре против гојазности, што не би био случај да уместо седења за рачунаром, на неколико сати изађу напоље и прошеташ или да се баве неким спортом.“

Слева: Бојана Ђоловић IГ1, Милица Ђоловић IIIС1 и Јована Богдановић IIC1, ученице наше школе, које су оствариле запажене резултате и освојиле прво, друго и треће место на општинском такмичењу у атлетици.

Фонд „Зоран Теодосић“ основала је 1996. године породица покојног Зорана Теодосића, професора филозофије, који је радио у нашој школи. Од тада, сваке године, 26. марта, на Зоранов рођендан, наша школа организује наградни конкурс за најбоље литерарне радове ученика средњих школа. Тако чувамо успомену на једног дивног човека и пријатеља, који је био омиљен и међу колегама и међу ђацима, успостављамо континуитет, негујемо традицију овог престижног конкурса и лепоту писане речи.

Наградни конкурс одржан је 26. марта 2018. године у просторијама наше школе. На конкурс је традиционално учествовало око сто ученика из свих уживачких средњих школа.

Ученици су писали литерарне саставе на изабране теме, које су се извлачиле на самом конкурс. Ученици су бирали једну од четири понуђене теме, а избор форме и стила је био слободан.

Комисија у саставу који су чинили професори српског језика и књижевности: Марија Јовановић, Слађана Јањић и Бранко Николић прегледала је радове и донела одлуку о најбољим.

ДИВЉИ ВЕТАР

Лука Илић

Прошла су три дана како сам побеђао својим пројонителјима,
али, сјао нисам, познајући природу свој противника,
звер искупише гладну да би испустила њен из својих очнака.
Када бих имао огледало, видео бих да су ми очи крваве,
али, довољан ми је био осећај да сам на измаку снаге.

Пловећи све дубље у море траве, чији крај нисам могао да назрем,
у пошитоном помрачењу ума дрмао сам дух на окупи једном очајном,
али, за мој сјајни њемцић, разумљивом идејом
-да напишем последњу песму.

Може се рећи да је то још појоршало моје стање,
јер у најомиљенијој снаги мисли су ми се мешале
са једном стварношћу, и бол и страх стварали су ми,
међу власима траве, привиђена мојих блиских и
крваве другове које сам оставио на бојишту.

У једном тренутку од очаја сам испустио узде,
склизнувши са коња почео сам да плачем,
само да бих лизао сузе од неге.

Кога је сјајао поред. Погледао сам у црни дисер његовог ока.
Како их је хвалио цар Хуизоні! Сав женствен, и неман,
и елегантан у свом краљевском црвеном оделу, у бацији
његове палате, окружен песницима и сликарима,
али, не и војводама и генералима. Да ли смо због тога
изгубили рат? Или је судбина свеједно то одредила,
дан у време када је нама владао један љубитељ жена
и уметности Маја? Шта је сада са њим?
Да ли је пројан, убијен?

А моја породица? Моја сестрица која је волела да једе
месечеве колаче за Празник јесени?
Мајка јој је сјајно говорила да ће остати без зуда.

Тада сам се насмејао, искрививши суве, испуцале усне
које су почеле да крваре. Вратило ме је где нисам мелео
да се вратим.

• —

Нешто се померио у дусену траве испред мене,
па сам последном снагом испалио стрелу из лука.
Поодио сам зеца у дивину, сјајо га и заврнуо му циљу.
Морам да га један сировој, али након пар залајаја
исповраћао сам се. Нема краја трави. Умрећу обде,
сада то знам, сигурно.

• —

Наставио сам да јашем. Где? Нисам знао.
Више нисам могао да се оријентишем, или сам одустао.
На руду неба томилају се облаци. Киша, најокоп.

• —

Дало је само мало, тек да ороси. Све ми је тене да ишнем, дрхтићим.
Мислим да имам грозницу.
Зар ћу овако умрећи? Сам са небом и бескрајном травом,
и овом верном животињом поред себе. За ли ће ме жалити код куће?
Или већ мисле да сам мртав? За ли су обукли бело? За ли
мој отац одржава церемоније? О, мој отац...
Шао ми је, оче, што те нисам послушао!
Ниси изашао да се оћросимо, сећам се, али,
када сам се окренуо тамо, где ћути залази ван домаћаја твој ока,
видео сам те на калдржи како илачеш...

• —

Вода коју сам сакупио, попијена је. За ли је храброст одустати
од живота? Скидам опрему са коња. Нежно, полако,
део по део, а он миран, стоји. Не очекујем да ће опити
пре но што умрем, чак ни ако бих га ударио. Веран је као пас.
Заједно смо кренули, али ће само он, изгледа, пребивети.
Можда ће га на крају ове плодне пустиње наћи неки сељак,
или га какав номад ухватиће и ставити међу остале коње у крду.
Слободан је у сваком случају.

Само ћу тражити да са собом понесе мој мач.
Ведујем га црвеном врпцом. За ли ће га неко часно закопати
место мој тела, или га прихватиће за златни балчак, и место мене
користити; за мене је свеједно.

А ја? Доложићу главу на јастук свој цвећа и посматрати небо
док не затворим очи. Лако је то но што се чини, јер одавно
сам осетио дух у грлу, а био је крхак и лак, те ми се чинило
да ће сваки скоком пустићи свој ситисак, као моја рука узду.
Али, прво да испуним обећање седи задано:

Зивљи ветар
Тором звони
Море росе
У дан топи,

Делел' траву
Куда и носи
Све више и више...

Сада знам:
Никада више нећу
Омирисати пролеће у Наникисоу,
И улице престонице
Твојот мој пастува
Никада више чути неће.

Прво место и новчану награду од 5000 динара освојио је Лука Илић, ученик Уметничке школе.

Друго место и новчану награду од 3000 динара освојила је Ања Росић, ученица Ужичке гимназије.

Треће место и новчану награду од 2000 динара освојила је Јована Пенезић, ученица Ужичке гимназије.

Најбољи рад у категорији ученика наше школе написала је ученица Милена Поповић, и освојила новчану награду од 2000 динара.

Честитамо свим ученицима!

ЗЕБРА

Ања Росић

Граница јасна, сечена ножем
 а ојени, ја се толико пушта набодем.
 Јер ја,
 ја је не видим,
 не пошћујем,
 не уважавам
 њено постојање не схватам.
 А ове локве крви и
 и та кости што се мрви
 и беса јена
 крај клизавих сјена
 и поштом зноја
 и баре суза изгубљеној строја
 откуда ти?
 Корак више-мање -
 разлог за ванредно сјане?
 Ојмена за све
 да се држе даље од линије:
 да се не усуде
 да је не увреде
 да је не повреде.
 Али ипак, и сам знаш,
 трајове бишке немој да избегаваш.
 Омизни се.
 Не ојри се
 и удари главом
 свом снагом
 у бедем којим те плаше,
 у ружло које ти јакосно маше.
 И?
 Шта хоћеш, је л' и даље стоји?

Све своје шруле циље броји?
 Је ли?
 Да ли те боли?
 Како је када ти лобана прсне
 под набојем провреле крви радосне?
 Када пред тобом нестане иштане
 и без сумње неираш постојање
 измишљеној зига
 што црно и бело одваја
 са линијом која проговара?
 А сада помози-
 Јер ја-
 ја никад нисам знала да се понашам
 и морала сам да их поменам
 те доје суштинне
 да их поим и валер
 док ипоришем малер
 видим нијансе још недосањане,
 врлоје сиве ире још неоштрране...
 И настављам морал

Трчим, журим,
 Нећу да станем!
 Јер моје шаре-нису тлање,
 не смеју бити!
 Зато
 гледај како се стајају,
 грле,
 љубе...
 Помози
 да се у свом изгубе.

Литерарни конкурс „Зоран Теодосић“ - трећа награда

ДИВЉИ ВЕТАР

Јована Пенезић

Склопљене очи.
 У боса сјојала се заривају оштри каменчићи.
 Коса, немирна и неукротива, вијори се на
 ветру који дивље дува.
 Очи доје пољеној тилидара се лајано отвара-
 ју. Пред собом виде далеки ружичасти хоризонт
 на ком Сунце пројекте своје последње
 зраке.

Бела чийкана хаљина плеше уз мелодију ве-
 тра који незаустављиво дува на овој литици
 чији се крај пројекте све до мушине воде у ке-
 ном подножју.
 Вода, црна као мастило које се разлива из обо-
 јене бочице, таласа се пода мном.
 Срце пројекано искрицама узбуђена дивљачки
 муја у трудима.

Само сам на корак од ивице.
 Сасвим полако ширим руке, као ишлица ишч-
 њена из кавеза, издигнем се на прсте који не-
 ситурно подрхтавају.
 Суза се слива из ока доје топљеној филибара.
 Уздах ми навире из грла.
 Последњи корак.
 Налик беспомоћној криљеној лутки падам у
 црни бескрај.
 Крик са мојих усана пара сада већ пошитоно
 тамно небо.

* * *

Хладноћа ми, налик немилосрдном сечиву,
 пробуда сваки делић одумрлог тела.
 Осећам слабине, једва чујне опхуцаје на оном
 месту где ми је некад било срце. Сада је оно
 само ружебина, тамна сломљених комадића
 срушених снова и надања.
 Бол сева мојим скоро пошитоно опухлим умом.
 Покушавам да отворим уморне очи.
 Око мене је само бесконачна пустиш подводној
 стене и непрозирне воде.
 Удишем неоспојети ваздух.
 Зачудо, плућа се не плуће водом, и даље дишем.
 Померам укочене удове у жељи да се одмакнем
 што даље од ове мртве тачке.
 Бесконачни узалудни покушаји нити се на ла-
 нац који ми све јаче стене грло.
 Моје очи тране давно издуљено светло.
 Где је нестало добро у људима, на овом свету,
 у нашим срцима?
 Зашто ја више нема?
 Моје руке се пружају у зајрај, моје усне
 обликују пољудан, шаљем поруку, ошмену,
 претњу.
 Сурова истина коју сам касно схватила.
 Нејавда која је изрежетала моју душу.
 Неузвраћена љубав, издигано поштовање.
 Била сам слепа за зло.
 Била сам љубва за добро.
 И сада служим своју казну.
 Казну јер сам веровала, надала се, молила,
 преклињала и волела.
 Волела сам ја.
 Подуњеника.
 Рајника који се борио сам против свих.

Тужно срце које је скривао под окриљем над-
 мености и пренераженој самопоуздања.
 Његов смех је био само представа за публику
 жељну његове пашње.
 Рука коју сам му пружила у жељи да му по-
 моћем, да ја спасем од себе самог, а он је
 прихватио само да би ме повукао са собом у
 пакао.
 Леним на дну понора, очаја и безнађа.
 У даљини чујем злослутно једнолично ударање
 мрачној ритма неизнајте мелодије.
 Не видим излаз.
 На мојим уснама тиха молитва, у мом оку
 искрица наде.
 Не верујем ни у шта више од тога.

* * *

На површини сам.
 Гледам у небо на коме сасоносно трејере ма-
 лени фењери, сайуитници тордог Месеца који
 блиста у мојим очима које се плуће сузама о-
 лакшања.
 Гледам и ушћам призор.
 Желим да удахнем све: овај мирни ноћни ваз-
 дух, ову слану воду, ово небеско простран-
 стиво.
 Мисао о мом јалом рајнику полако бледи и
 нестаје у страним дубинама без смисла и
 нивоа.
 Терет који је притискао моје срце полако
 клизи и пада у воду.
 Поново чујем умирујуће куцање у грудима.
 Скићам сву преосталу снагу и ширим руке.
 Приближавам се обали.
 Бела хаљина ми се леи уз тело кроз које ошћ
 тече живот.
 Држим први корак.
 Мој поглед се зауставља на средњом одсјају
 ланца који ми се пружа око чланка.
 Окренем се.
 Средња нит мојих вечних окова извире из во-
 де.
 Настављам.
 Идем.
 Идем негде. Било где. Идем тамо, тамо дале-
 ко док ме води дивљи ветар, мој верни сайуит-
 ник.

ДИВЉИ ВЕТАР

Милена Поповић

Колико смо ми обични људи некад слични немим људима? Колико често добијамо карте од људи за воз који води на најбоља животиња путовања? Колико пута видимо само празне руке? А онда, када се возови враће на полазно место, тек тада видимо карте у туђим рукама.

Многи ствари поред нас прође брзином ветра. На почетку дува лаган поветарац, а затим наше тело задрма дивљи ветар. Нарочито када је реч о људима. Неки дођу и прођу неосетно, па тек после неког времена осетимо јачину удараца њиховог одласка. Док нам пружају своје срце на длану ми не видимо, не осећамо. А онда, када други људи то искористе, ми тек тада помислимо да нам се врати то срце на длану. Помислимо да га узмемо у своје руке. Нажалост, то срце остало је у другим рукама. Дани и ноћи су пролазили. Сваког дана по нешто ново пројури поред мене. Ниједног тренутка нисам имала жељу да се окренем за собом и сазнам шта је то заправо пројурило поред мене... Док сам за сваку небитну ствар одвојила мало времена и посветила му пажњу. Заправо, сваког дана из истих руку добијала сам карте за воз за најбоља путовања. Међутим, видела сам вид поред њих. А сваког дана пружале су нешто ново... Сваког дана нека добра ствар у животињу. Верност, љубав, поштовање, искреност, доброта, неисквареност, мудрост... Па све што нам треба

у животињу, могла сам имати... Али, сам... Оне праве вредности, оно за шта човек живи, ја сам пропустила... Док су ми нечије руке све то пружале, ја се нисам освртала за њим, већ сам узела карте за путовање из појединачних руку. Тај воз ишао је насупрот оном правом. Наравно, нисам могла није далеко стићи. Та супротност није водила. Возио ме је кроз тунел. Мим путем нико не би смео ићи. Међутим, када је дошло до судара та два воза, очи у очи, тек онда се тунел обрнуо и тек онда сам видела светлости. Мој воз је био уништен, сломен, спаљен до последнег атома. Само сам ја пребивела... Тек тада сам се осветила и видела чије су руке биле чисте. Чије карте су нудиле добро, а чије су водиле у стирму, несигурну вожњу. Али, сада је касно... Руке у којима су биле добре понуде нисам видела... Оне које би ме подиле и показале све духовне висине... Ја њих више немам, а сада неко други има шансу да их искористе. Јер, тек када сам била уништена и згањена, тек тада сам видела шта сам пропустила...

Схватила сам да је најбитније да не дозвољимо да добре ствари, ствари вредне овог живота пролете поред нас. Мислима је не доживети их зато што мислимо да су боље оне ствари које пружају тренутну срећу. Такве ствари су налик злу прекривеном савршеним и слаћким преливом. То нас заслепује и чини да не видимо оно вредно и вечно, оно право.

Ове године, поред стандардног литерарног конкурса, који је одржан по шеснаести пут, Коло српских сестара је по први пут организовало и ликовни конкурс. Резултати су:

за литерарни рад:

I награда:

Петар Мојсиловић, Ужичка гимназија

II награда:

Марија Лучић, Ужичка гимназија

III награда:

Магдалена Илић, Медицинска школа

Похваљени:

- Марија Ђебић, Медицинска школа
- Нађа Јагодић, Медицинска школа
- Ивана Радивојевић, Медицинска школа

за ликовни рад:

I награда:

Ања Росић, Ужичка гимназија

II награда:

Ема Јоковић, Уметничка школа

III награда:

Анђела Петрић, Уметничка школа

Похваљени:

- Каја Ђоковић, Уметничка школа
- Александра Поповић, Уметничка школа
- Тамара Арсеновић, Уметничка школа

„Имала је ретку особину да не постоји, осим у случају када је то потребно“ (Маркес)

Петар Мојсиловић

Будим се. Је ли ово сан или сањам? Постојим ли тајанствености?

Већ на почетку видим да ће ово бити једна завршена у којој ћу бити онај који трага за постојањем. Почео је тај дан, протудио сам се, али још збуњен, са заматаним очима. Поново је видим и поново је стварна. Нажалост, само на трен. Она поново нестaje, тули се и малаксава. Ја ћу бити моћнији и покушати да откључам њена врата и одаје. Задаје и задаваће ми проблеме, то је очигледно. Но нисам једини који ту тајанственост не може да нађе. Мислите ли ви да је то лако, мислите ли да се лако долази у додир са њом. Варате се. Ипак ју је тешко одгонетнути. Она затвара своја врата. Чек, каква је она била кад сам је упознао? Хм, можда је ипак то мој привид. Свесћан сам да моја мањина нема границе, али да ли ме је она преварила или сам стварно био у искуству додиром са тајанствености.

Време лети, а ја са њим пролетем границе и пуштем мањине за које мислим да ми могу бити кључ за каријеру на њеном улазу. Како је пролазило време, пролазила је и њена жеља да се крије да приказује њено нејостојање. Био

сам стрљив и трагао за кључем. При помисли да сам му на трагу, помислио сам и постављао себи питања колико прејрека морам прескочити да бих га пронашао и узео. Створио сам себи замисао да њено присуство мене имаћи силу да мења све. Прво свет, а затим и мене самог. За ми буде ослонац и покретач живота, наравно на обострано задовољство. Хоћеш ли ти да бираш или ја да будем творак имена твог? Бескрајна тишина. После неколико покушаја, одлучујем да ја будем тај који ће јој име дати. Одлучујем, јун искрености и среће да је назовем мајка. Са уверењем и помисли да ће бити поносна на своје име и да ће га уз јуно љубави и емоције носити. После најорног дана долази ноћ и време за сан. Сан који ће бити симбол стојкости, уживања и проналажења тој мистериозној кључа. Откључавам врата и улазим са очима јуним изненађена и свуда осећам њен додир и нежност.

Од буђења до сна. Од јаве до истине. Све је мојим уколико поседујемо мрвину мањиности и најавимо склад како би наша јавна постала савршена и бескрајно дуг сан.

Јована Парезановић IГ1

Тражим људе

Тражим људе који верују да је живот сан
Оне којима је леп и кишан дан.

Тражим људе који неког несебично воле
Оне који сваки губитак преболе.

Људе који снове у стварност да претварају
Знају

И који себе другима безусловно дају

Неког ко је сличан као ја

Неког ко се храни сновима.

Јана Никитовић IГ1

Шутња

Шутња,
Какве невоље све може донети.
Кад бол осетиш, али не говориш.
Трпиш безразложно...
Или пак, кад некога волиш,
Али храбрости немаш.
Страх ти испуњава кости,
Имаш само моћ да замишљаш,
Замишљаш, узалуд, дане са њом,
Опијен горким незадовољством,
али шта вреди,
кад је само из даљине гледаш,
прићи не смеш,
рећи не смеш.
Онда гледај,
Гледај како одлази
и гледај како није твоја.
Али ако то не желиш,
Вичи, узвикуј,
Јер речи које изговорене нису,
Које су закопане шутњом,
Боле више него ишта што појмити можеш.

Јована Парезановић IГ1

Тишина

На прозору старом киша се слива,
На кревету меком, њена душа снива,
Ране су је почеле пећи,
Док је јецај њен бивао све већи.

Тишина се само играла са дахом,
Док је мрак, нежно, миловао страхом.
Док је олук сиви миловала киша
Угаси се фењер, тишина све виша.
Мртва одавно, она је била
У соби што се у мраку скрила.

Ништа се није чуло, само тишина
Сањара једног испунила је тмина.

Јана Никитовић ИГ1

Тихо, слушај

Хиљаде је свитаца вечерас узлетело.
Тихо, слушај,
Чујеш ли оно мртво пуцкетање ватре
Које је време изгасило.
Чујеш ли узвике старих ратника,
Што су за земљу своју умирали.
Да ли чујеш како крв удара о тло.

Плач мртве недужне деце,
Посечене руком безосећајног рата.
Звук оштрења те кобне сабље
Ширио се простором,
Остављајући за собом гадну причу,
Која се преноси кроз векове.

Рат је за необразоване,
Не проливајте крви,
Наша земља је довољно натопљена,
Не дижите ратне секире,
Чак ни на најгоре.
Пренесите знање.
Не борите се копљима,
Борите се пером и мудрим речима.

Јована Парезановић ИГ1

Сан

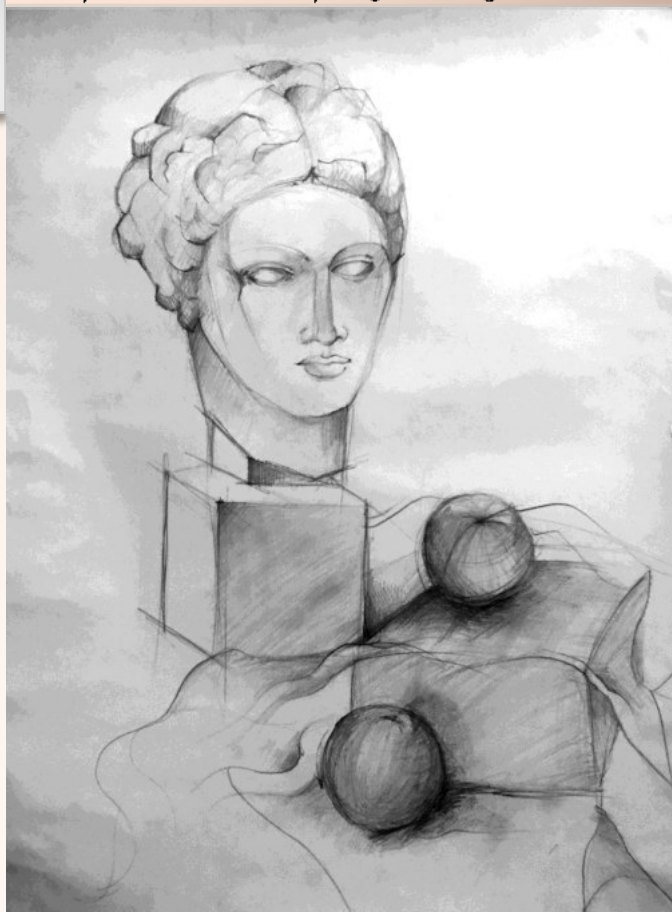
Док ноћ ме носи пољаном дугом
У мраку причам само са тугом.

Док у тихој ноћи дозивам сан
Кошмар долази непозван.

Колико пута на корак до циља
Саплетох се и изгубих све
Све оно о чему сновидам.

Срећа и туга чудан су спој
Ниједан путоказ није мој.

Аутор радова Јана Никитовић ИГ1

У суботу, 19. маја, у Ноћи музеја, врата Техничке школе „Радоје Љубичић“ била су отворена за све суграђане.

Програм смо отворили доделом награда за најбоље литерарне радове на Литерарном конкурс у из фонда „Зоран Теодосић“.

Након тога посетиоци су могли да погледају:

- ♦ позоришну представу у извођењу наших ученика
- ♦ изложбу „Будућност је стигла“
- ♦ поставку макета ученика грађевинске струке
- ♦ специјално дизајниране одевне предмете
- ♦ изложбу фотографија кањона Ђејинице
- ♦ поставку у Забичајном кутику.

И ове године наша школа је својим програмом изазвала велико интересовање грађана, а највеће интересовање посетилаца изазвале су бројне радионице у којима су могли да учествују:

- ♦ симулација дејства алкохола на возаче применом „Диганих наочара“
- ♦ архитектонска слајалица
- ♦ израда фризура
- ♦ специјални аутомобили који су били постављени на платоу испред наше школе.

Сва лица Старог града

Пише: Ана Ђировић

Стари град, подигнут на стеновитом гребену, на месту где река Ђетиња истиче из клисуре у питому котлину, вечита је инспирација Ужичана.

Ово утврђење се први пут помиње у XIV веку. Високе литице и јаки природни бедеми који се спуштају до реке, бранили су власнике тврђаве од непријатеља. Помиње се властелинска породица Војиновић, па затим Никола Алтомановић, кога су кнез Лазар и краљ Твртко ослепели у овој тврђави. Није ни необично што су се око ње толико борили, јер се одавде могла бранити и надzirати саобраћајница која је повезивала Србију са Босном и Дубровником.

Схватајући значај Старог града, ученици наше школе су покушали да се врате шест векова уназад и направе макету која приказује ово средњовековно утврђење у моменту његовог највећег процвата. На изглед тврђаве су утицали географски положај и стратешки значај. Она је у горњем делу имала полукружну кулу, у средњем објекте за смештај војних посада, опреме и хране, а у доњем Водену кулу којом је била повезана са реком. Тврђава је више пута рушена и поново утврђивана: крајем XV века, за време аустро-турских ратова, у време Првог и Другог српског устанка. Коначно је као војни објекат онеспособљена 1863. године, у време протеривања Турака из града.

Дуги низ година је одолевала зубу времена. Сада су поново актуелни радови на њеној реконструкци-

ји, где би се осавременили садржаји који ће помирити прошлост са садашњим потребама човека.

Ствари имају онолику вредност колику им ми дамо. Неопходно је изградити свест људи (како туриста, тако и локалног становништва) о вредностима Старог града. Наш нови задатак је био да замислимо како ће Стари град изгледати у будућности. У утврђењу би били смештени инфо-пулт, сувенирница и културно-уметнички садржаји (галерије, атељеи, позоришна сцена, радионице старих заната). Изнад би био амфитеатар-сцена на отвореном, са које се пружа фантастичан поглед и према граду и према кањону Бетиње. На најузвишенијој тачки би била црква брвнара. Комплекс би био интересантан и туристима ван нашег града па смо планирали хотел. За оне који су само у пролазу, на магистралном путу би био плато за паркирање и ресторан са видиковцем. Одатле би viseћим пешачким мостом долазили до комплекса.

Стари град добија и своју савремену верзију кроз макете које су архитектонски техничари IIIГ1 одељења радили у оквиру конкурса Народне библиотеке Ужице „Додирнимо ужички Стари град“. Осим што приказују тренутно стање утврђења, ове макете су прилагођене слепим особама. Ученици су са великом заинтересованошћу, емпатијом и посвећеношћу приступили изради тих, такозваних тактилних макета.

Посетили смо и „БОСИФЕСТ“, где су приказивани документарни филмови о особама са инвалидитетом. Животне приче тих људи су нас освестиле и оплемениле. Постали смо свеснији њихових проблема и доприноса свих нас да им на неки начин помогнемо.

У госте смо позвали госпођу Драгану Дучић из Савеза слепих Ужице, где нам је кроз занимљиво дружење приближила живот слепих и демонстрирала исписивање слова Брајевом азбуком. Ученици су затворених очију опипавали ствари и покушавали да се уживе у њихов доживљај околине.

Трудили смо се да материјализације макета буду различите, као и начин израде. По одлуци жирија прво место припало је Јовану Ружичићу, а треће Давиду Петронијевићу, Алекси Јовановићу и Михаилу Митровићу.

Награђена макета, III место

Постоји још један аспект ангажованости ученика на тему Стари град. Овога пута одлучили смо се да учествујемо на конкурс за најбољи трејлер за књигу издату на територији Републике Србије „Види шта читам“. Наш избор је пао на стручну књигу археолога Марка Поповића „Ужички град“. У веома оштрој конкуренцији ученице ЗГ1 одељења Нада Мићић и Ивана Богојевић су освојиле другу награду. На тај начин смо додатно афирмисали идеју ревитализације Старог града и заокружили целину двогодишњег бављења овом тематиком.

Награђена макета, I место

Трејлер за књигу „Ужички град“ можете погледати на званичном YouTube каналу Народне библиотеке Ужице.

Архитекта Михајло Митровић

(1922 — 2018)

Пројектант наше школе

Пише: Весна Ристић

Имала сам срећу и част да упознам архитекту Михајла Митровића пре двадесетак година, када је као пројектант наше школе дошао код нас на позив тадашњег директора Обрадина Јешића. Када сам га упознала, није ме било стид што сам пре тога имала трему. Ако се „у делу показује смисао људског постојања“, онда је моја трема била оправдана, јер је његово дело, још тада, показало смисао његовог постојања. Упознала сам човека културног, образованог, који савршено познаје свој посао и од кога у сваком моменту можете нешто научити, ако га пажљиво слушате и гледате.

Михајло Митровић је рођен у Чачку 1. септембра 1922. године, где је провео најлепше дане детињства и научио значај поштовања реда, чему, првенствено, дугује свој успех. Његов отац је поседовао хотел и биоскоп па је имао срећу да, пре многих, упозна свет покретних слика.

„Прва сазнања о свету стекао сам гледајући филмове у очевом биоскопу, који се налазио у хотелу. Ту сам се везао за свет уметности, коме сам заувек остао веран. Исту фасцинацију филмом са мном је делио мој велики пријатељ Пуриша Ђорђевић. Он из биоскопа није излазио, и у њему је стекао знање које ће му касније одредити животни позив. Увек ми је био захвалан на томе. Морали смо да се кријемо, јер је у то време ђацима било забрањено да буду ван куће после седам часова. Једном сам у гимназији добио укор, јер ме је разредни срео у биоскопу. То што ме је видео у биоскопу мог оца, у хотелу у коме сам и живео, није помогло. Кажњен сам и искритикован.“

После матуре уписао је Архитектонски факултет у Београду. Становао је у прелепом објекту барокне архитектуре, којом је био одушевљен, па се на њу стално ослањао. Због тога су га многи сврставали у романтичаре. Међутим, он није буквално следио романтизам, мада је свесно у скоро сваки објекат уводио нит романтизма. Завршио је факултет 1948. године и од тада радио пуних шест деценија. Био је стипендиста Уједињених нација у Француској и Данској 1950. године. Био је архитекта, урбаниста, професор, колумниста, ентеријериста, цртач, графички дизајнер, архитектонски критичар...

Уредио је многе градове у Србији и тако променио њихов изглед, али и животе њихових становника. Без њега Београд не би имао западну капију - Генекс кулу, која је једна од највећих зграда у свету која је у потпуности од бетона, на коју је најпоноснији. И тешко је набројати преко стотину објеката... Генерално се може рећи да је био против „стакломаније“. Његови омиљени материјали су такозвани вечни материјали - опека, дрво и камен.

Излагао је самостално у многим светским музејима. Добитник је Октобарске награде града Београда, листа „Борба“, Салона архитектуре, Велике награде за архитектуру САС, Седмојулске награде за животно дело... Био је генерални секретар Савеза архитеката Југославије, председник Савеза архитеката Србије. За почасног доктора Београдског универзитета промовисан је 1999. године. За председника Академије архитектуре изабран је 1999. године.

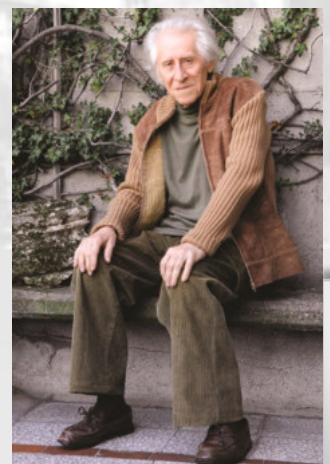
И још нешто бих додала веома важно, неговао је културу заштите природе и зеленила у градовима. Није дозвољавао да се сече дрвеће због изградње неког објекта, јер је „свако дрво мала фабрика кисеоника“, већ је радије мењао пројекат и прилагођавао га сваком дрвету, што је случај и код градње наше школе.

Умро је 20. децембра 2018. године у Београду.

Велико хвала за богатство које је створио и оставио свима нама.

Генекс кула на Новом Београду

СЕКЦИЈА ОПШТЕ КУЛТУРЕ У БЕОГРАДУ

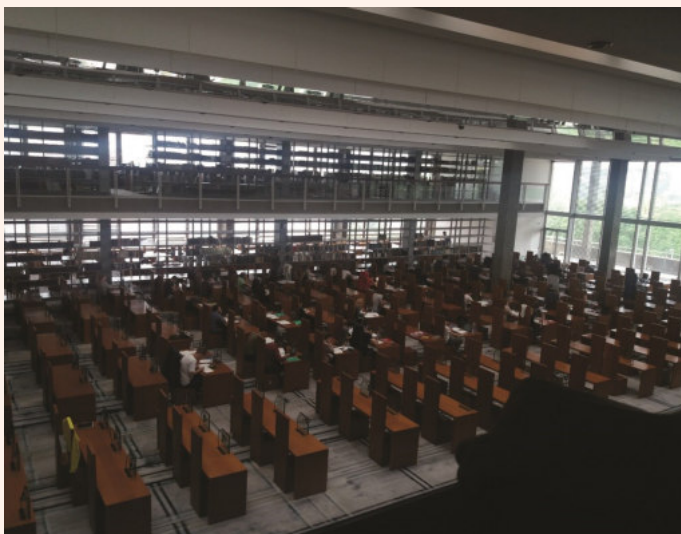
Пише: Бранко Николић

Последњих школских година у школи ради и Секција опште културе, којој је циљ популаризација и проширивање општег знања. Бавимо се оним што углавном не пише у уџбеницима, а потребно је младом човеку који жели да буде широко образован.

Зато је група ученика из ПГ1 и ПГ2, чланова секције, 16. јуна отпутовала у Београд у посету значајним установама и институцијама српске културе.

Та субота започела је кишом и претило је да ће време покварити тај дан у Београду. Главни град нас дочекује обавијен маглom, торањ на Авали се није видео и стрепели смо шта нас чека.

Међутим, док се искрцавамо у Карађорђевоm парку, дочекује нас сунце. Програм започињемо посетом Народној библиотеци Србије, највишој установи те врсте у земљи. Како неко рече, она је мајка свих библиотека по Србији. Љубазно нас дочекују и широм отварају врата својих читаоница, каталога, показују како се поручују књиге...

Позивају ученике да, када постану студенти, буду и корисници њених фондова. Нарочито емотивно било је видети средњовековне књиге спаљене у бомбардовању које се попут реликвија чувају у Библиотеци. То само још више наглашава значај те установе: док постоји његово културно благо, постоји и народ, а Народна библиотека његов је чувар.

Настављамо обилазак. Библиотека је у непосредној близини Храма Светог Саве. Бели мермер бљешти на сунцу које је сада дефинитивно извојевало победу над облацима. Падају подаци о грандиозним мерама цркве, историјату градње која траје дуже од једног века, чују се различити језици посетилаца, а све то надјачава мелодија 44 звона. А унутра, простор за десет хиљада људи и златножути сјај куполе на коју је управо постављен живопис, мозаик, рад руских мајстора. Нема речи којима се може описати узбуђење. Да, заиста је Сава велики у нама као храм њему посвећен!

Кратка шетња, и стижемо на Славију, пред ону

чувену фонтану која је изазвала толико полемике. Нажалост, замукла је, тако да смо је само гледали, а не и слушали.

Причамо о Београду, о његовом саобраћају, животу у таквом граду, нашем земљаку који је деценијама (не)спокојно почивао на тој најпрометнијој и најкомпликованијој раскрсници... И, пред Музејом Николе Тесле смо. Гужва... Шок... Па ми смо једини који испред причају српски! Све странци. Па где су наши посетиоци? Зар нам цео свет завиди на Тесли, а ми га не ценимо?

Унутра је осавремењена поставка, аутентични експонати, модели Теслиних изума... Гледамо филм и све оно што смо знали о том славном, али

и загонетном човеку, чини нам се мало и недовољно. А онда, кустос нам приређује спектакл.

Демонстрира рад Теслиног трансформатора, високофреквентних струја које терају сијалице да у нашим рукама без икаквих каблова, светле. Магија! 125000, 250000, 500000 волти, а варнице попут малих муња тек пецкају по рукама! Пробамо сви, желимо да осетимо на себи, као да ћемо тиме остварити некакву везу са славним научником. Рече неко да је та Теслина струја доброћудна, не убија. А моћна је, као што је моћна и његова заоставштина око које се и данас отимају тајне службе великих сила... Пред урном замишљено одајемо пошту. Слава ти, славни човече!

Учесници ове екскурзије су будући студенти неког грађевинског или архитектонског факултета. Долазимо до зграде техничких факултета где нас опет чека статуа Николе Тесле. Шетамо се згра-

дом, посматрамо лица ужурбаних, али и насмејаних студената који пролазе мимо нас, изложене макете, њихове радове... Када ћемо и ми тако?

А ако о српској култури и наслеђу причамо, не можемо заобићи Вука Караџића. Стоји велики споменик на још већем постаменту на улазу у парк уз једноставан натпис: „Вуку, српски народ“. А испод њега, 45 метара дубоко, неки други свет. Дугачке покретне степенице воде у београдску утробу, где возови тунелима лако савладавају велеградска растојања. То је семенка будућег метроа која иако посејана пре више од двадесет година, никако да порасте.

Крећемо даље, пешачимо и поред нас су Ташмајдански парк, Црква Светог Марка, Главна пошта, Народна скупштина, Трг и споменик Николе Пашића, Теразије... Свуда причамо, постављамо занимљива питања... време протиче. Већ је далеко

прошло подне и отпочела друга половина нашег боравка у Београду. Време је за паузу и предах, време је да се мало среде досадашњи утисци.

Улица кнеза Михаила, Кнез Михаилова како је Београђани зову. Центар центра града. Понеки сладолед, мало седења код чесме и спремни смо за наставак. У средини те улице је Српска академија наука и уметности. Њена галерија често приређује веома занимљиве изложбе. У току је она посвећена Мики Аласу. Математичар, музичар, риболовац,

гастроном... Опет низ аутентичних предмета са краја једног и почетка оног прошлог века. Опет низ докумената и сведочанстава његовог ума, али и занимљива песма коју је Милутин Миланковић

посветио свом пријатељу, чамац, трофеји и нама занимљив изум: прарачунар на - воду... Замишљамо одељење у Првој мушкој које је изнедрило четири академика...

Идемо даље. Ректорат, Студентски парк, споменици Цвијићу и Доситеју, зграда природних факултета, и пред Музејом Вука и Доситеја смо. Ниска

зграда, ограђена старинском дрвеном оградом са капијом. Сачувана још од времена Првог српског устанка! Па у њој је Вук био ђак! У њој је била Велика школа коју је Доситеј основао као претечу универзитета. Као да смо у времеплову. Гледамо како се градило, живело... Гледамо аутентичну Вукову штуду која је одзвањала бечком калдрмом, и слушамо надахнуту девојку кустоса која нас води кроз благо музеја, несвесно правећи резиме нашег

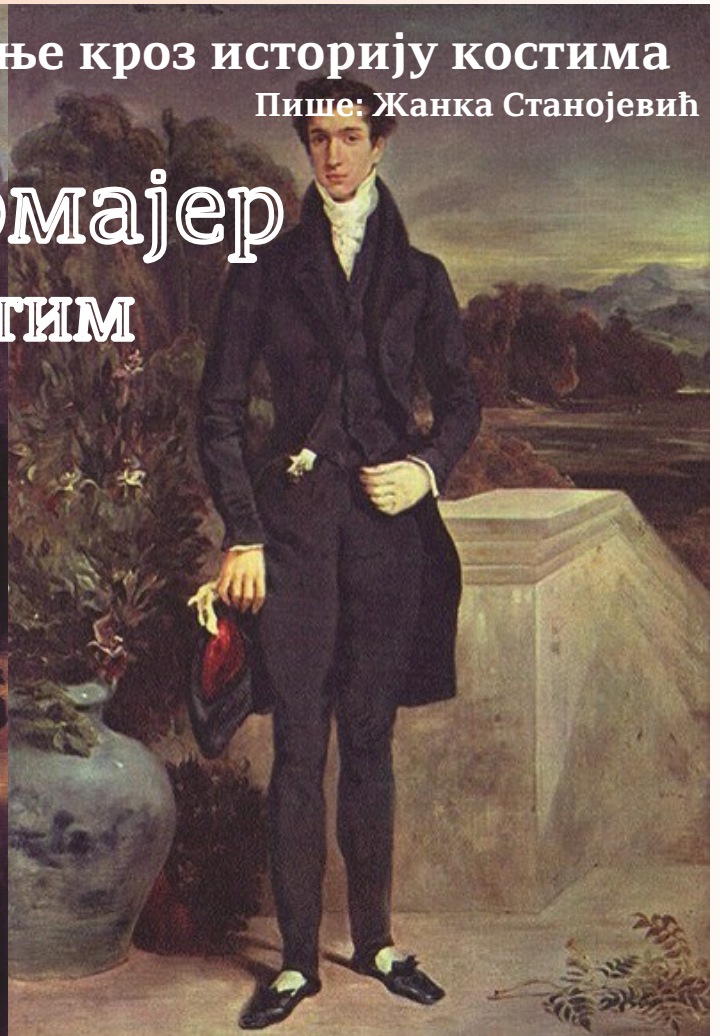

дана и свега што смо видели, али и позива да у септембру посетимо Народни музеј који ће до тада поново отворити своја врата. И, да: препознали смо Доситеја на овој слици, што је осмацима био проблем на завршном испиту!

Времена је још тек толико за мали предах од шетње кроз прошлост у неком од великих тржних центара, изданака савременог живота. Пуни утисака, уморни, али весели и расположени, крећемо кући и размишљамо где може да буде наше следеће одредиште, шта може да буде тема неког новог путовања у знање.

Бидермајер КОСТИМ

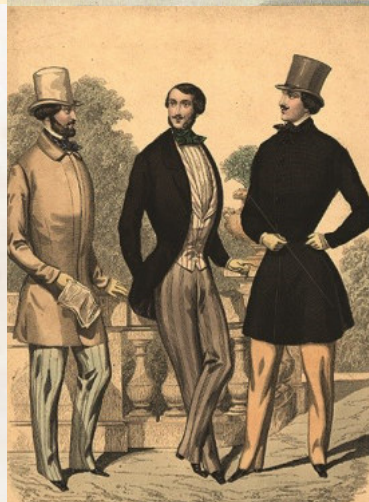

Наша прва асоцијација на назив овог модног стила је букет око кога се води борба ко ће бити виши у скоку пред Општином, док млада, налик предимензионираној и предизајнираној торти, замахује њиме кроз ваздух. Овај костим се појавио крајем XVIII века, а врхунац достиже у периоду од 1820 до 1850. године. У књижевности, музици, ликовним уметностима и у позоришту, овај уметнички правац зовемо РОМАНТИЗАМ.

Почетак моде романтизма у женском костиму обележен је враћањем струка на природно место, али и повратком корсета која носе и девојчице. Сукња се проширује редовима волана, а касније бројним штирканим подсукњама (носило се и до десет слојева). Хаљине су до глежњева, а испод руба сукње извирује чипкана подсукња. Велики деколтеи су и даље присутни, као и мараме које их покривају. Грудњак хаљине узано пријања уз корсет. Струк је врло наглашен каишем, док се ширина хаљине увећава нашивањем дезенираних трака при дну. Најпре су ношени кратки, пуф рукави, а затим се рукави проширују и продужавају до изнад лакта, одакле су врло узани. Преко хаљина се носе капутићи: СПЕНСЕР (кратак капутић узаних рукава) и ПЕЛИС (капут који је попут мушког реденгота, али са широким рукавима). Омиљена обућа су чипеле или чизмице до глежњева. Носе се шешири широког обода, жене се не шминкају и постаје модерно бледило. Омиљени детаљи су рукавице, лепезе, сунцобрани, муфови, а од накита : висеће мињуше, брошеви и наруквице.

У мушком костиму се поново јавља АНГЛОМАНИЈА, тј. најелегантнијим се сматрају енглески дендији. Доста је о њиховом изгледу писао француски писац и помодар Шатобријан. У основним линијама се подражава мода из претходног периода, али са јако наглашеним струком и куковима. Носе се капути тамних боја, једноредног копчања, док прслуци и панталоне могу бити јарких боја. Рамена се шире уз помоћ нараменица, а струк је изузетно сужен стезником или шнирањем прслука на леђима. Ширина бокова се постиже засебним кројењем и набирањем пешева. Горња одећа варира зависно од доба дана, а као модни новитет се јављају капути широких пешева, дуги до колена, често са кратком пелерином на раменима. Ова врста капута ће, углавном, заменити реденгот. Прслуци се и даље носе, а панталоне су добро кројеног облика, набране на куковима и затегнуте кожним тракама испод ђонова ципела. Средином века се уместо преклопа појављује шлиц који има данашњи изглед. Преко дана се носе карирани и пругасти дезени, а за вечерње прилике се носи црно. Тамне, укрупњене кравате, замењене су разним марамама које се обавијају око врата и које представљају најбитнији детаљ мушке одеће. Једини тип шешира који се носи је цилиндар.

Разиграност боја и украса на женској одећи и романтичан изглед и мушке и женске фигуре, описан је у бројним романима из тог периода, овековечен на чувеним платнима и екранизован у многим филмским романсама.

Прича о кошуљи (блузи)

Пише: Љубица Папић

Од изненађујуће fine ланене кошуље од пре пет миленијума, пронађене у египатској гробници, до модерне кошуље, наша приврженост није јеђавала чак ни када је сматрана непристојном и недостојном. Данас је она део сваке гардеробе и долази нам у помоћ кад год „немамо шта да обучемо“.

Кроз дванаест векова познате историје костима, најпре су је носили мушкарци. У периоду ренесансе коришћена као одећа за купање, изашавши из импровизоване каде, достиже највише позиције на модном пиједесталу. Ношена у мушком свету била је доказ престижа и потврда статуса. У средњем веку чини саставни део костима, али обавезно испод друге одеће. Као главни комад гардеробе, угледала је светлост дана тек када је средњи сталеж присвојио због њене једноставности и удобности. У XVII и XVIII веку код жена се самостално ношење

кошуље сматрало непристојним. Током XX века кошуља добија свој модни и практични значај, тако да данас не можемо замислити ни један гардеробер без бар једне класичне кошуље.

Без обзира што се сматра комадом гардеробе који свако поседује и носи у најразличитијим приликама, њена основна функција и даље гравитира ка формалном пословном стилу, како за мушкарце, тако и за жене.

Масовно ношење кошуље жене су започеле током XX века, најпре као израз еманципације и једнакости са мушкарцима, а касније као савршени модни комад за све прилике од пословних до свечаних. Обучена у квалитетну, добро кројену белу кошуљу, свака жена, без обзира на године, изгледа

Одећа треба да нас заштити од различитих температура, погледа, да нас на неки начин дефинише и понекад, можда, и усређи. У одабиру централно место заузима сопствени стил и личност.

одлично и зрачи самопоуздањем. Ношење женске кошуље, представља на неки начин императив, ако желимо да оставимо утисак пословности, али и модерног и занимљивог изгледа. Бирајући сукње, панталоне, фармерке, костиме, које носе са кошуљама, жене су прави мајстори комбиновања, тако да сваки пут изгледају другачије. Допуњена и освежена марамама, ешарпама, брошевима, кошуља остаје један од омиљених комада гардеробе.

Материјали које бирамо за кошуље (блузе), попут памука, лана, свиле, вискозе су пријатни за ношење и структуре која омогућава кожи да дише.

ПЛАНИНАРСКА

АКЦИЈА

ЂУРИЋА
ОРЛОВИ

одржана 29. сеп

септембра 2018. године

Наша планинарска акција била је планирана данима са јасно зацртаним циљевима и добро организованим водичким. Наиме, професорка Ана Ћировић је била наш вођа кроз при-родне лепоте ужицког краја. Потрудила се да нам на сваки начин још једном докаже лепоту природе и њене безграничне могућности. Сви смо тог суботњег јутра оставили своје обавезе са стране, одлижили одмарање и заменили га раним устајањем. Спремили смо се за поход, иако смо знали какав пут нас чека, били смо жељни достижања циља, иако му се још увек није видео почетак.

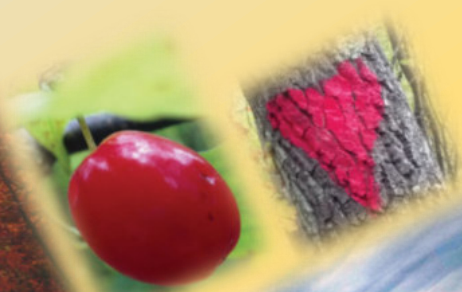
Било је то заједничко дружење храбрих ученика, професора, па чак и неких чланова породице. Све је мирисало на успех и знали смо да пут неће бити узалудан. Мала, али одабрана група од нас петнаесторо, кренула је у незаборавну авантуру кроз тунеле, поред Велике бране, да бисмо одмах скренули десно пешачком стазом. Већ су полако почињале препреке, већи кораци су били неизбежни, као и штап у руци сваког планинара. Ведрим духом смо зачинили сваки корак, па су шале биле честе, а песма неизбежна. Дисање се убрзавало, на неколико места одмарало, али је вредело. Напокон,

видимо први знак разлога нашег поглед на реку Ће-тињу и познате стене, назване Игла. Након дужег стајања, како бисмо се тивили погледу, настављамо даље. Јер, како рече професорка: „Још нас услона до највишег видиковца названог Плато. Крадемо тренутке за међусобна дружења и разговарања, јер оваквог места само шири чаролију међу сви а сваки момент проведени на оваквој фотографијама, а професорка Ана нам коначно ма. Бележимо паузу за ужину. Али не на било каквом месту! Пространа ливада дозвољава поновно фотографисање, јер оваквог места само шири чаролију међу сви са, такође, незаборавним погледом на кањон реке Ћетиње на којој се налази оно занимљиво дрво, чији је изглед последица удара грома. Уморно проналазимо своја места где седати. Искрпљеност потискујемо бројним осме-сима, шалама, поново фотографисање и разговорима. Позитивна атмосфера је била заразна, па је расположење мира очувању онога што нам је дала мајка

Лагано смо кренули и тек онда закључили да је највећи фактор који је преовладао овим местом управо то одржавање природе, без игде икаквог разлога за нарушавање мира становника овог амбијента. То нас је охрабрило и подстакло на фокус ка очувању онога што нам је дала мајка природа.

До краја смо стигли у непотпуном саставу јер нас је неколико сабораца напустило због неодложних обавеза и отишло јер смо сви видели икапутевима ка граду. Али то уопште није важно јер смо видели аптернативним природе која нас окружује и купили утиске које ћемо памтити! Забележене тренутке, сабрале у једном кратком филму, можете погледати на YouTube каналу „Škola Radoje Ljubičić“.

Пише: **Нада Мићић ШГГ**

МИХАИЛО ПЕТРОВИЋ АЛАС (1868 — 1943) БАРД СРПСКЕ МАТЕМАТИКЕ

Пише: Желимирка Глинтић

Михаило Петровић Алас је једна од најзначајнијих и најсвестранијих личности нашег народа, не само на крају 19. и почетку 20. века, већ у целој нашој историји. Бавио се математиком, физиком, рибарством, музиком, проналазаштвом, криптографијом, историјом, књижевношћу, океанографијом, етнологијом...

Михаило Петровић је рођен 8. маја 1868. у Београду, у угледној породици од мајке Милице и оца Никодима. Никодим је умро млад, тако да је једва запамтио оца. Деда по мајци, прота Новица Лазаревић водио је бригу о свом унуку и његовом школовању. Верује се да је баш деда заслужан што је уписао и 1885. завршио Прву београдску гимназију. У току гимназијалских дана је већ показао интересовање за математику, а за семинарске радове добијао награде и талентом привлачио пажњу професора. Уписао је Природно-математички одсек Филозофског факултета у Београду. Дипломирао је 1889. године и убрзо се упутио у Париз на усавршавање и даље студије математике.

По доласку у Париз, годину дана је припремао пријемни испит за упис на престижну *Високу редовну школу* (*l'Ecole Normale Supérieure*). Овај испит Петровић је положио са најбољим оценама и тако започиње студије на Сорбони, водећој европској школи математике, као један од ретких странаца. Најпре је дипломирао математику, а затим и физику. Као најбољи студент у генерацији, био је два пута на пријему код председника Француске републике. На истом универзитету је 1894. (годину дана пре рока) бранио докторску дисертацију пред комисијом коју су чинили угледни професори и водећи математичари тог времена Шарл Ермит, Емил Пикар и Пол Пенлеве. Након одбране рада, вратио се из Париза у Београд, управо у време када је његов

некадашњи професор Димитрије Нешић одлазио у пензију. Конкурисао је за упражњено место професора на Великој школи у конкуренцији са Петром Вукићевићем, нешто старијим колегом са студија на Филозофском факултету. На конкурс је имао један глас више од Вукићевића. Вукићевић је потом постао гимназијски професор и вероватно под утиском пораза на конкурс, није се даље бавио науком нити је правио академску каријеру. О свом избору за професора на Великој школи Петровић је на једном месту рекао:

„Да нисам добио тај један глас више на стечају за професора Велике школе, никада се математиком не бих бавио. Живео бих на рекама Србије, не на броду, већ на чуну.“

*Првих осам професора Београдског универзитета 1905.
Седе слева: Јован Жујовић, Сима Лозанић,
Јован Цвијић и Михаило Петровић.
Стоје слева: Андра Стевановић, Драгољуб Павловић,
Милић Радовановић и Љубомир Јовановић.*

Академска каријера Михаила Петровића била је везана за Велику школу, све до њеног прерастања у универзитет 1905, а потом за Београдски универзитет све до краја његовог радног века. Како на једном месту сам каже, у Капетан Мишином здању, где су биле смештене гимназија коју је похађао и Велика школа, провео је као ђак, студент и професор укупно педесет пет година. Катедра за математику Филозофског факултета била је главно место његовог научног и педагошког рада. Уз помоћ колеге, професора Богдана Гавриловића **унапредио је српску математику до европског нивоа**. У научном раду је задовољавао највише стандарде најразвијенијих европских држава. У бриљантном успону, у само четири године, до почетка XX века написао је тридесетак радова које је објавио у водећим европским математичким часописима. Овај успех Петровићу је донео велики углед. Са непуних тридесет година бива примљен за дописног члана СКА (Српске Краљевске академије), а пар година касније и за редовног члана. С почетком новог века, **Србија је добила свог краља математике**. Бирао је за почасног члана неколико страних академија – у Букурешту, Прагу, Варшави и Кракову...

Као митолошко божанство Јанус, Петровић је имао два лица. Једно је било окренуто математици, филозофији и духовном свету, друго је гледало на далеке путеве, риболовне авантуре и кафанске седељке.

земље и њихове главне градове, као и Северни и Јужни пол. Срби су га волели и због питких путописа. Написао је „Роман Јегуље” и објавио књигу „Бердапски риболови у

*Петровић (виолиниста са шеширом)
предводи своју музичку дружину „Суз“ на кафанском весељу.*

прошлости и садашњости”. Патентирао је пет производа за које је добио бројне награде и који су били заштићени (хидроинтегратор, даљинар, дубиномер, зупчасти преносник који је претеча данашњим аутоматским мењачима на аутомобилима...). Нападом немачке силе на Србију, априла 1941. године, мобилисан је, заробљен и у заробљеништву је провео годину дана. Убрзо по доласку из заробљеништва,

разболео се, престао је да излази и, како каже Миланковић, седео је по цео дан у својој соби и писао.

Михаило Петровић **преминуо је у Београду 8. јуна 1943.** године у свом дому на Косанчићевом венцу 22.

Стручно веће математике је 17. децембра 2018. године обележило 150 година од рођења Михаила Петровића Аласа, свестраног и, пре свега, племенитог и скромног човека. Манифестација је одржана у школском холу, а програм је водила ученица IVT1 одељења Душица Ћосић. Поред предавања о животу и делу Мике Аласа који су одржали ученици IC1 и IC2 одељења: Милош Дрчелић, Клара Ковачевић, Јован Томашевић и Бојана Јовановић, одржан је и квиз „Колико знаш о Аласу?“ у коме су се такмичиле три екипе: саобраћај, грађевинарство и текстилство са личним услугама. У напетом атмосфери, уз мало треме и много такмичарског духа, победник је била екипа саобраћаја коју су чинили ученици III C1: Марија Стојковић, Василије Недељковић и Ненад Гавриловић.

Погрешан резултат у филму „Шешир професора Косте Вујића“ Пише: Дубравка Митрашиновић

Присутна публика се забавила уз одсечке из филма „Шешир професора Косте Вујића“, приче о невероватном професору Кости Вујићу и разреду матураната Прве мушке гимназије који су похађали Михаило Петровић Алас, Јован Цвијић, Павле Поповић, Јаша Продановић и многи други знаменити људи који су обележили једну епоху као академици, професори, министри, политичари. Стручно веће математике је посебну пажњу посветило снимку у коме Милош Биковић, у улози Мике Аласа, решава задатак из математике усмено и на табли записује само решење, док се његов професор математике, кога глуми Зоран Цвијановић, презнојава покушавајући поступно да то докаже. Мало гледалаца ове серије зна да је, непажњом глумца или немаром сценаристе, Милош Биковић исписао погрешно решење, што Мика Алас никако није заслужио. Наиме, постављени задатак нема

само једно решење већ их има бесконачно много:

$$x \in \left\{ \dots, -\frac{5\pi}{2}, -\frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2}, \frac{7\pi}{2}, \dots \right\}$$

што математичари записују краће:

$$x = -\frac{\pi}{2} + 2k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

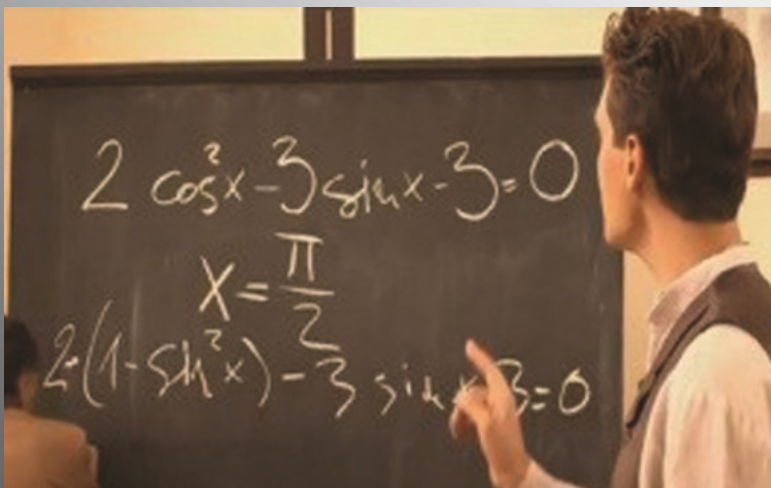
али ниједно од тих решења није $x = \frac{\pi}{2}$.

Доказ нетачног решења би могао да уради сваки ученик који је имао додир са таблицом вредности основних тригонометријских функција од карактеристичних углова из које би се прочитало да је:

$$\sin \frac{\pi}{2} = 1 \text{ и } \cos \frac{\pi}{2} = 0$$

па би се заменом ових вредности у дату једначину добило:

$$2 \cdot 0 - 3 \cdot 1 - 3 = -6 \neq 0!$$

У тој сцени, која баца сенку на генијалност Мике Аласа, и тадашњи професор математике је незаслужно исмејан зарад пар осмеха публике. Клецање, несигурност и незнање које су креатори серије приписали овом професору математике нису заслужили професори тог времена, а ни професори данас. Да може све то да се прикаже другачије, доказује оригинална драма са незаборавним Павлом Вујисићем у главној улози, где је све представљено како и доликује - умерено и одмерено.

Proverbs and sayings

Serbian, English and Latin
Done by Svetlana Vasiljević,
an English teacher, 2019.

Српске народне пословице иду без пута, а пут се за њима ствара

Mensana in corpore sano.

In sound body, sound mind.

У здравом телу, здрав дух.

You can't move a cart by pulling on both sides.

Ако кола на две стране вуку,
не крећу се с места.

No use of good seed if the soil is poor.

Нема користи од доброг семена,
ако је тло лоше.

Every bird has its hawk.

Свака птица има свог копча.

A man is known by his talk.

Какав човек, онаква и беседа.

What's done, is done.

'What's done cannot be undone.

Што је урађено, урађено је.
Не може се исправити.

All that glitters is not gold.

Није злато све што сија.

Live and learn.

Човек се учи док је жив.

Better wit than wealth.

Боља је мудрост него богатство.
Боље је умети него имати.

**Early to bed and early to rise,
makes a man healthy, wealthy and wise.**

Ко рано иде на починак и рано устаје,
постаје човек здрав, богат и mudar.

Easy come, easy go.

Како дошло, онако и прошло.

Better late, than never.

Боље икад него никад.

East, west, home's the best.

Свуда пођи, кући дођи.

The more one drinks, the thirstier he gets.

Што ко више пије, више жедни.

**Never put off until tomorrow
what you can do today.**

Никад не одлажи за сутра,
оно што можеш урадити данас.

A kind word can open the iron gate.

Лепа реч, гвоздена врата отвара.

There's pill for every ill.

Свака болест има свој лек.

**Rich is the man with no debts,
young is the man of good health.**

Богат је онај човек који нема дугове,
а млад је онај човек који је доброг здравља.

A friend in need is a friend indeed.

Пријатељ се у невољи познаје,
као злато у ватри

Wisdom is better than strength.

Мудрост је боља од снаге.
Боље је памећу него снагом радити.

Ни ове године нисмо изостали 3. децембра, на догађају који су у Градском културном центру уприличила удружења особа са инвалидитетом. Како наша школа интезивно сарађује са „Анђелима“, дневним боравком за децу и младе, била је то прилика да се обједињеним наступом и симпатичном модном ревијом обележи тај дан. Заједнички, вођени радом, ентузијазмом и пожртвованошћу Славице Драгојловић, наставнице практичне наставе текстилства у нашој школи, али и тимском раду низа других, храбро су стали на позорницу и, упркос понеком несигурном кораку, показали резултат заједничког рада. Ова ревија другачија је од других, ревија где елеганција, сценски корак нису најважнији. То је ревија где се показују неке друге вредности: срећа, љубав, пријатељство, храброст...

Срећа, љубав, пријатељство, храброст...

Не може се кроз животи без њих. О њима је размишљао Јован Дучић, и вечерас, на овај дан љубави, пријатељства, среће и херојства, шраћемо за новим блаћом цара Радована.

Најмање су срећни они људи који имају све разлоге да буду срећни. Има људи који су господари златних рудника, а не осећају се срећним, а има људи који се не осећају несрећним ни после каквог случаја који би други смаћрали кашастрофом људској животи.

Срећа се крије у животи, љубави, пријатељству... А љубав је осећање које је резултат свих других осећања, свих моћности човекових, највиших и најчистијих.

Једни у љубави мећу само доброту а други само

мржњу. Сви људи су једнаки, сви једнако право на Сунце уживају.

Али људи не смеју остати сами са собом. Самоћа и досада, чамотиња, коб су човековој духа. Човек постаје пријатељ човеку који је забаван. Друштво је човек измислио да се удаљи од озбиљних размишљања која одводе у оно што је болно и тешко.

У „Анђелима“ и у Техничкој школи „Радоје Љубичић“ знамо и шта је срећа и љубав и пријатељство, и шта значи шила реч подришке.

Делимо их, нећујемо, показујемо да разлике могу да се виде, али и да се премосте, учине невидљивим...

Учимо, играмо се, радимо...

Ученици са смећнама у развоју Техничке школе „Радоје Љубичић“ и полазници „Анђела“ показале нам моделе које су сами направили и сашили.

Храбро је корачати пред нама. Они су хероји.

Хероји су и њихови најближи. Није човек само херој када свој животи ставља на коцку, нећо је он херој и у небројним малим случајевима племениће храбрости. Обично херојем зовемо човека који се сав жртвује за добро других. Такав човек је за старе народе био божанствен. Али херој је и неко коме и за свакодневни животи треба храброст.

Има хероја и хероја, кукавица и кукавица. Храброст и херојство граде понос, а кукавице заборавамо. Херој се постаје делом, ставом.

Будимо поносни на сва наша достижнућа!

Поделићемо срећу, љубав, пријатељство са овим храбрим херојима, не само данас. Увек, свакој дана!

Ако је до свакој од нас дошло ма колико зрна среће, љубави, пријатељства, храбрости коју смо видели и осетили вечерас, пронашли смо што Дучићево блаћо цара Радована, највеће од свих блаћа.

Њихов наступ праћен је овим текстом који је надахнуто прочитала Медина Кајевић, ученица IIIФ1 одељења, а уз помоћ Јована Дучића написао Бранко Николић.

У школском окружењу сваки четврти ученик изложен је неком облику насиља, а у претходних неколико година у Србији је извршено неколико самоубистава услед вршњачког насиља. Нажалост, многи родитељи и школе жмуре на вршњачко насиље. Угледни ужички адвокат Неђо Јовановић у свечаној сали градске општине одржао је трибину под називом

„Друг није мета“

Филип Грујић IIIС2, Филип Миросављевић IIIС2
Нада Мићић IIIГ1 и Ивана Богојевић IIIГ1

Јовановић је истакао да је вршњачко насиље најопаснији део друштвене популације. Студиозним радим и адекватним приступом надлежних органа, у наредним годинама вршњачко насиље би требало да буде мање присутно у школама.

Које су посебне карактеристике вршњачког насиља?

Посебне карактеристике вршњачког насиља су безобзирности, бахатости и бесцијалности. То су агресивности, равнодушности према жртви или одсуство емпатије, хладнокрвности при спровођењу насиља, трудино насиље и насилничке труде, дискриминација као образац понашања и, што је најгоре, одсуство бриге савести. Када сам лично учествовао у дискусијама где су се појављивала малолетна лица као чиниоци кривичних дела, оно што је било невероватно је да малолетни чинилац објашњава шта је и како учинио без било какве бриге савести, без било каквог саосећања са жртвом и да је оно што је рекао: „Осећам се кривим, жао ми је“ више добило одзив да је то рекао тек тако и зато што сматра да ће на тај начин боље проћи у кривичном поступку са неком баналном казном, него што је то искрена емоција, искрен став и искрен однос према жртви. Нарочито је страшно када дођете у ситуацију да малолетни чинилац кривичног дела објашњава шта је урадио, како је малтретирао жртву, како се иживљавао над жртвом, а да то постоје хладнокрвно каже без иједне једине емоције. О томе треба да се позабаве многи. Првенствено родитељи, поштом наставници, на крају институције, пре свега

здравствене институције.

Како препознати жртву?

Жртва крије да је жртва и од родитеља и од другова, од свих. И то је појава која је врло, врло опасна. Како родитељи могу да препознају да је њихово дете жртва насиља? На постоји неколико знаменита који о томе говоре: дете нема пријатеља, не једе, не жели да једе, склања се, изолује се од родитеља, изолује се од браће, од сестара, изолује се од свега, не спава, често плаче, када иде од куће до школе мења уобичајен пут, постаје асоцијалан, доживљава страх, нештају му личне ствари, нема новца, новац који му се даје нештаје, сваком даном му је потребно више новца, често износи неистину (да му је потребно да купи играчке, а у ствари играчке даје насилнику или му даје новац). Највећи сигнал за родитеља је када дете почиње да добија лоше оцене и када његово чудно понашање буде препознато од другова. Све те појаве, уколико се препознају, реакција мора да буде правремена, односно хитна!

Који профил личности детета је највише изложен насиљу?

То су деца углавном из маргиналних група која су заостављена или занемарена или су припадници одређених етничких група, јер насилник зна како да са тим жртвама манипулише.

У случају када надлежне институције не предузимају ништа конкретно, да ли родитељ може да предузме ствар у своје руке?

Да, айсолућно треба да предузме одговарајућу посћуиак.

У појединим ситуацијама, колико су меродавне казне за ученика који врши насиље?

Прве мере које се предузимају су повећан надзор над ћим учеником од стране родитеља, односно деша се мора редовно јављати Центру за социјални рад, мора ћодности извешћаје о сћању оцена и са ким се дружи.

Како друштво и култура утичу на појаву насиља?

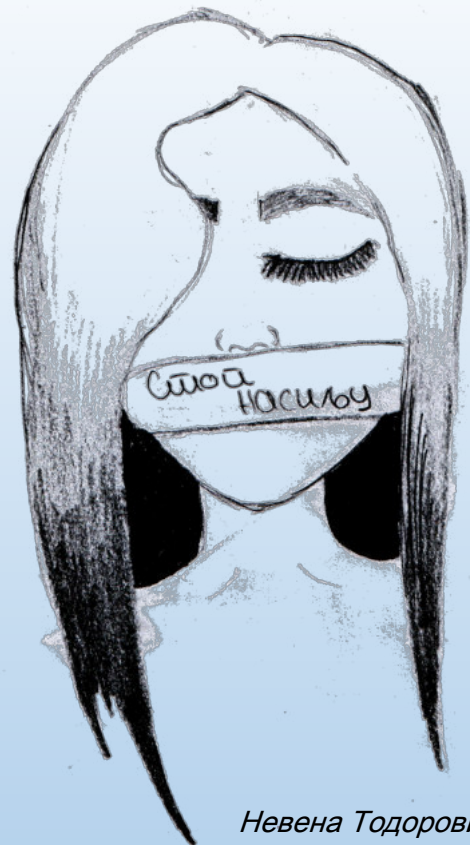
Најгоре је кад свако друшћво ћенерише децу, ћрави предрасуде ћо ећничким ћрућама, ћовори о друћима да не ваљају. То је јако оћасно. Предрасуде да су Срби најбоћи, а Муслимани најћори, да су Албанци злочници. Те предрасуде не смеју да ћосћоје у ћлавама нормалних и рационалних ћуди. То су предрасуде које воде ћоделама, раздорима и које диференцирају све у друшћву, све ћраћане, све личности које ћокушавају нормално да размишљају, а онда их друшћвена заједница склаћа на један ћосћћуно сућроћан ћравац и каже да ћи нису добри, ћо су злочинци и онда нам је ћелевизија ћуна разних секвенци, слика, крви, ћаљења. Морамо да се клонимо ћих предрасуда. Када је у ћићћању вршћачко насиље, предрасуде су оћасне, јако оћасне и од ћих предрасуда врло честћо се

формирају сћавови који ућраво ућићу на ћојаву вршћачкој насиља.

Школа и вршћачко насиље.

*Школа је место на ком се најчешће дешавају манифестације вршћачкој насиља. Некад се ћо дешава збоћ ћоћа шћо ћосћоји недостћаћак осећаја ћрихвтаћности свих ученика (на ћриме­р: **Ја не желим Анћелу овде. Она је разрока, има икс ноће, ружна је, ићд.**) И онда сћварамо један изузетћно лош сћав о некоме ко ћо не заслужује. Тај неко се ћовлачи, све време се ћовлачи и осамљује и ћо сћвара код ће особе ћрофил жрћиве. **Зашћо жрћиве?** Збоћ ћоћа шћо она већина не жели да је ћрихвтаћи и неће да је ћрихвтаћи. Такоће, важан је однос између насћавника и ученика, односно ћрофесора и ученика, у смислу нећошћовања, у смислу недоћледној ћосвећивања. То може да буде један од ћенераћора вршћашкој насиља. **Посћоји нешћо шћо се везује за недостћаћак надзора,** када је у ћићћању доћућен надзор у школама, ћде се иначе дешавају оне најнећријатиће и оне најузнемирујуће сцене, а ћо су шћуче, ћде се дословно дешава да оћћор нико не даје. **Немојће шћада активираћи ваше шелефоне и снимаћи камерама. Пријављујће!** Јер, **нажалосћ,** мноћи ћледају са ћрозора, а не реаћују.*

У протеклих неколико година догодило се неколико самоубистава као последица вршћачког насиља. Који су услови

Невена Тодоровић ИГ1

потребни да би се увео „Алексин закон“, и због чега још увек није усвојен?

Шта је то ишредно још теже и траичније да се догоди после траичног еилога у Нишу да би се алармирало друштво, јер на овакве ствари одговорни не смеју да жмуре.

У преводу са неке правне технологије Алексин закон јесте специјалан закон, иако ми у кривичном законнику имамо све те одредбе о насиљу. Нажалост, законодавац или Скупштина Републике Србије још увек нису дефинисали начин како систематизовати то кривично дело. Односно, да ли да то буде посебан закон или да буде вршачко насиље специфицирано или систематизовано у постојећем закону. Лично мислим, а надам се да се и ви са мном слажете, да заиста због овакве деликатности ове друштвене појаве и треба да донесемо специјалан закон. Не мора се звати „Алексин закон“, нека се зове Закон о друштвеним емоцијама!

Ко је кривично одговоран?

Да ли могу да буду кривично одговорни за насиље родитељи тамо где се њихово дете јавља као насилник? Јесу! То кривично дело се зове „Зајостављање и занемаривање“. Да ли су кривично одговорни професори? Да ли је одговоран директор школе? Нажалост, не. Да ли је школа одговорна на било који начин за вршачко насиље? Одговорна је за накнаду штете због душевних болова, због физичких болова које је претрпела жртва, због страха који је жртва претрпела. За то је одговорна школа уместо држава, а није одговоран директор, није одговоран професор, није одговоран социолог.

Услов за кривично одговарање малолетника?

Када је реч о старосној доби, малолетник постаје кривично одговоран са навршених четрнаест година живота и кривично је одговоран као малолетник до навршених осамнаест година.

Како спречити вршачко насиље?

Афирмација моралних и културолошких вредности.

Побољшавање васпитно-образовних капацитета.

Активација свих институција друштва.

Адекватна казнена политика (превенција и ресоцијализација).

ВРШЧАЧКО НАСИЉЕ НЕ СМЕ ДА БУДЕ ТАБУ ТЕМА.

Свако од нас потенцијално може да буде жртва насиља. Ја могу да кажем пошито, слободно и одговорно - **НЕ ДАЈ БОЖЕ ДА БУДЕ НАСИЉА!**

Шта мислите, да ли ћемо некада моћи да искоренимо вршачко насиље помоћу стручног психолошко-педагошког кадра?

Да не верујем у такво нешто, не бих радио ово што радим, а овим се бавим већ неколико година. Истражујем вршачко насиље, покушавам да пронађем праве узроке вршачког насиља и да дам неки свој допринос како да се искорени. Зашто? Зашто што је то најопаснија друштвена појава, јер је захваћила онај део популације који не сме да буде обухваћен насиљем, а то су деца. Ако су деца жртве насиља или насилници, по мом дубоком уверењу, од друштва нема ништа и такво друштво је осуђено да пропада.

Интервју урадили: Филип Грујић,
Филип Миросављевић,
Нада Мићић и Ивана Богојевић

Душица Ђосић IVT1
 Нада Мићић IIIГ1
 Ивана Богојевић IIIГ1

Новинари Петље нуде решења нашим ученицима

Разговарали смо са ученицима наше школе о питањима на која траже одговоре и о проблемима који их муче. Наводимо неке од њих и покушавамо да им одговоримо и понудимо решење.

Зашто професор мора да буде у праву и онда када није?

Професор може да направи лапсус а да то и не примети. Наша дужност као ученика је да му на најлепши могући начин укажемо на ту грешку, имајући у виду са ким разговарамо. Ако професор и даље тврди да је у праву, сачекај крај часа и замоли га да заједно поново проверите.

Да ли сматрате да је у реду када неко из страха не пријави насиље?

Ниједан разлог није довољан да бисмо ћутали о насиљу. То није нешто због чега треба ћутати. Особу која је малтретирана треба извести на прави пут, показати јој ко све стоји иза ње и да није сама у томе. Она особа која гледа насиље, а не пријави то из страха од последица је неко коме је, такође, потребна помоћ како би схватила да треба да пријави насиље и да се на тај начин постиже заштита ученика.

Да ли је у реду вређати ученику ако нам он нешто дугује?

Није добар начин запретити ученику да би ти он вратио нешто што ти одавно дугује. Разговарај са том особом на леп начин да ти врати оно што дугује, а ако она то не учини и ако то не води никуда, следећи корак који би требало да предузмеш је да поразговараш са разредним старешином.

Како се одбраниш од вршњачког насиља и изазивања?

Психички јаки ученици знају да други ученици прикривају своју несигурност када некога вређају, критикују или му говоре да треба да се промени. То су ученици који никада неће бити срећни због туђег успеха, јер они то нису у стању или су већ искусили властити неуспех. На такве ученике је најбоље не обраћати пажњу, не реаговати на то што говоре и не трошити енергију на њих.

Како можемо помоћи лошим ђацима да постану бољи?

Самим тим што се друже са ђацима којима школа није приоритет, лоше је по њих. За почетак би требало да се труде да нешто науче. Бољи ученици ће, ако су добри другови, помоћи да савладаш нешто што не знаш. Такође, није на одмет да поразговараш са професором ако ти нешто није јасно. Важна је само воља, жеља и труд ученика.

Како нама професори могу помоћи при учењу?

Један од начина је да професори укажу на занимљивости лекције коју треба да научимо, самим тим, добијамо интересовање за учење. Други начин може бити да поставимо себи неки циљ. На пример, ако научиш нешто добићеш петицу, а то ће обрадовати и тебе и твоје родитеље.

Како решити неку „психичку“ дилему? Зашто уопште настаје дилема?

Дилема настаје од превише размишљања о томе ко нам је и шта рекао, а на туђе негативне коментаре не треба обраћати пажњу. Ученици који друге само критикују тиме у ствари показују какви су заправо. Зато не треба слушати негативне коментаре него свој мозак, који ти поручује да се таквих ученика клониш, јер не доносе ништа добро, само то да се ти осетиш лошијим. Не треба се упуштати у борбу са онима који шире негативну енергију око тебе.

Како ученик може да подигне самопоуздање?

Ако уз њега стоје добри другови и родитељи, ученик би требало да се осећа боље. Ја самопоуздање стичем читањем књига и богаћењем свог речника, а то ме испуњава. Дружење са мени сличним особама такође подиже самопоуздање. А то је оно што је битно - наћи нешто што те испуњава, и што осећаш да ти диже самопоуздање. Само површни ученици створиће мишљење о некоме на основу онога што им је неко рекао.

Јана Никитовић ИГ1

Исхранa кaо сoциoлoшкa фeнoмeн

Пишу: Ана Ђуричић и Душица Стаменић

Свeтскa дaн здрaвe хрaнe oбeлeжaвa сe 16. oктoбрa ширoм свeтa. Oргaнизaциjа Ујeдинeних нaциjа зa здрaву хрaну и пoљoприврeду - ФАО oд 1981. гoдинe, устaнoвилa је oвaј дaшум кaо Свeтскa дaн здрaвe исхрaнe, у циљу пoдизaњa свeстa o ствaрaњу свeтa бeз глaдних.

Циљ oбeлeжaвaњa oвoг дaнa је инфoрмисaњe нaјширe пoпулaциje o вaжнoстa здрaвe исхрaнe и прaвилних прeхрaмбрeних нaвикa, кaо и инфoрмисaњe испрaвних стaвoвa, пoсeбнo кoд млaдих и дeцe.

Свeтскa дaн здрaвe хрaнe је oбeлeжeн 16. oктoбрa и у нaшoј шкoли. Тoг дaнa смo крoз рaд eкoлoшкe, ликoвнe, сoциoлoшкe, нoвинaрскe сeкциje, интeрнeт клубa, сeкциje oпштe културe, УНЕСКО клубa прoмoвисaли упрoтрeбу нaмирницa кoјe чувaју и нeгују нaш здрaвствeни систeм.

Екoлoшкa сeкциjа је припрeмилa мaтeриjал кoји је филмскa сeкциjа кoристилa зa снимaњe eдукaтивнoг филмa нa Зелeнoј пиjаци, a нa тeму хрaнљивoстa и лeкoвитoг знaчaja вoћa и пoврћa. Сoциoлoшкa сeкциjа дeо филмa пoсвeтилa је исхрaни кaо сoциoлoшкoм фeнoмeну.

Филмскa сeкциjа је снимилa филм нa кoмe је прикaзaн пoступaк припрeмe хрoнo хлeбa.

УНЕСКО клуб је, у склaду сa oчувaњeм и нeгoвaњeм трaдициoнaлнe хрaнe, тoг дaнa крoз aктивнoст „Кoлaчa нaших бaкa“ прoмoвисaо трaдициoнaлнe кoлaчe нaшeг крaјa, кoји су припрeмљeни oд нaјјeднoстaвнијих сaстoјaкa, пa су кaо тaкви знaтнo здрaвији oд индустријских слaткaшa кoји oбилују aдитивимa, вeштaчким бoјaмa и рaзличитим зaслaђивaчимa. Прoфeсoркa eнглeскoг јeзикa сa свoјим учeницимa је снимилa филм нa кoмe је прикaзaн пoступaк припрeмaњa aмeричкe питe. Зaинтeрeсoвaни су мoгли дa узму oригинaлни рeцeпт нa eнглeскoм јeзику.

Свe aктивнoстa су сe oдвигaлe у хoлу шкoлe oд 11 дo 17 чaсoвa, гдe су сe смeњивaли учeници сa свoјим рaзрeдним стaрeшинaмa. Упoзнaјући сe сa свим припрeмљeним aктивнoстимa, oдглeдaли су eдукaтивнe филмoвe, дeгустирaли кoлaчe, пoслужили сe вoћeм.

У oквирu УНЕСКО клубa oргaнизoвaли смo aктивнoстa пoвoдoм oбeлeжaвaњa oвoг дaнa сa пoсeбним oсвртoм нa oчувaњe трaдициje, пa су сe тaкo мoгли прoбaти нaјлeпши и нaјздрaвији кoлaчa припрeмљeни пo рeцeптимa нaших бaкa.

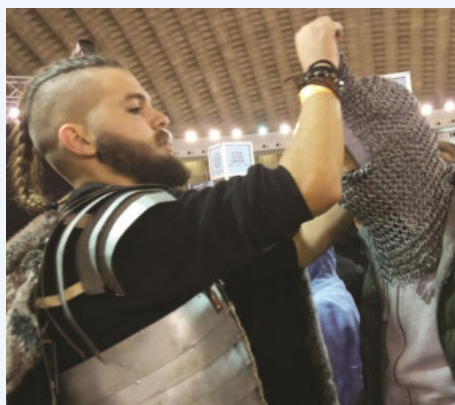
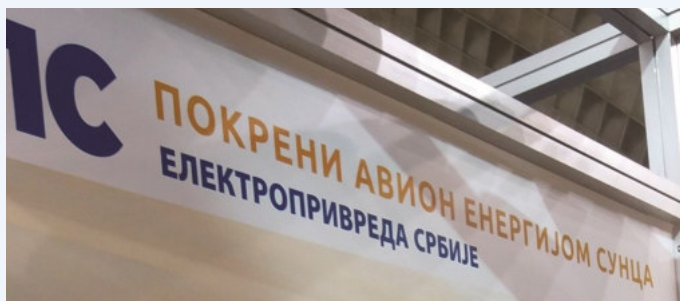
Учeници и нaстaвници кoји су припрeмили и рeализoвaли oвaј тeмaтски дaн су увeрeњa дa ћe нa oвaј нaчин прoбудити свeст o знaчaja здрaвих стилoвa живoтa, a пoсeбнo здрaвe исхрaнe нaших учeникa.

Сајам науке

Пише: Сара Ристановић ПГ1

Група ученика наше школе из Еколошке секције и секције Путовање кроз свемир ишла је на једнодневни излет у Београд у посету Сајму науке 1. децембра 2018. године. На сајму смо могли видети експерименте из разних области науке. Учили смо како се прави батерија, шта се све може направити од угљеника, шта су црне рупе и како се тела у сунчевом систему крећу. Разговарали смо са „витезом“ и „индијанцем“, пробали средњовековни лаки оклоп (који уопште није лак), научили доста о старом Египту, Клеопатри и хијероглифима. Гледали смо анимације геолошких трансформација од постанка живота на Земљи до данас и вратили се поново у прошлост и сазнали нешто о гмизавцима у мезозојку. Покренули смо авион енергијом Сунца и видели на који начин функционише енергетски ефикасна кућа. Научили смо понешто из термодинамике и роботике и на крају се забавили у „најзабавнијој теретани на свету“. Пуни утисака и разноразних лепих коментара провели смо остатак дана у обиласку ужег центра Београда. Шетајући Калемегданом, разговарали смо о његовој историји, али је тај разговор ту и тамо прекидао понеки утисак или коментар са претходно посећеног Сајма. Обишли смо Цркву Свете Петке и Богородичину цркву Ружицу, које се налазе у подграђу Београдске тврђаве. Дан смо завршили слободним временом у центру Београда, који је већ тада био окићен у духу предстојећих празника, и препуни утисака завршили путовање повратком у Ужице.

Разговарали смо са професором Владимиром Милојевићем који прегаје српски језик и књижевност у XIV београдској гимназији, а некада је, као средњошколац, у *Пешљи* освајао бројне награде за кратку причу.

НАШИ ЂАЦИ СУ НАЈБОЉЕ ШТО ОВА ЗЕМЉА ИМА

Коју сте школу завршили у Ужицу и какве су Вам успомене на школске дане?

Завршио сам Основну школу *Браћа Јецименица*. У жаргону смо је звали само *Браћа*. Моји родитељи су је редовно звали *Четиврћа основна*, а сада се та иста школа зове *Спари траг*. Школовање сам наставио у Техничкој школи *Радоје Марић*, али чујем да се она одавно одрекла меморијалног дела свога имена. То и није тако необично у односу на чињеницу да сам основну школу похађао у Титовом Ужицу, а средњу у Ужицу. Детињства и младости се радо сећам као безбрижног периода, без обзира на санкције, рестрикције, инфлације и све оно што смо преживљавали деведесетих последњих деценија прошлог века.

Када сте све награђивани у *Пешљи* и колико су Вам те награде тада значиле?

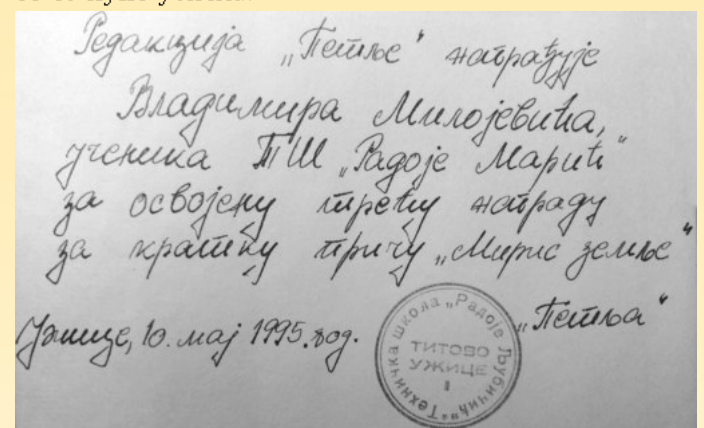
Награђене су ми четири кратке приче. Најпре сам 1995. године добио трећу награду, а потом су све три приче биле првонаграђене. Многима је било необично то што нисам био ђак гимназије, већ сам се школовао за машинског техничара. Нећу претерати ако кажем да ни Нинова награда данас не би могла да надмаши усхићење које ме тада обузимало. Те награде су ме додатно учврстиле у ставу да упишем студије књижевности. Није уобичајено после средње стручне школе полагати пријемни испит на Филолошком факултету, али ја сам на време схватио да не осећам ни најмању наклоност према струговима и рендисаљкама, док сам упијао сваку реч на часовима књижевности. Чињеница да су за *Пешљу* жирирали еминентни ужички професори књижевности додатно ме уверила да сам на правом путу.

Да ли сте наставили да пишете и након средње школе?

На почетку студија сам награђен за једну песму, а повељу и новчану награду примио сам у Коларчевој задужбини од Светлане Велмар Јанковић, која је била председник жирија. Иако је све наговештавало блиставу литерарну каријеру, догодила се апсурдна ситуација - студије језика и књижевности су ме одвојиле од писања, постао сам некако сувише критичан према свему што бих написао. Скоро сам прочитао неку причу за коју сам био награђен у *Пешљи* и обузела су ме два утиска крајности – први да је прича пуна пропуста, а други да сада не бих био у стању да напишем бољу причу.

Верујемо да сте наставили да читате *Пешљу* и да нећете бити сувише критични и када је наш рад у питању?

Пешља је од почетка надмашила оквире школског листа, а тај квалитет је и задржала. Доказ тој тврдњи су интервјуи са значајнијим глумцима, професорима, лекарима, драматурзима, спортистима... У време када у дневној штампи и на телевизијским програмима (чак и у оним са националном фреквенцијом) све врви од некуса и озбиљних језичких огрешења, не могу а да не похвалим *Пешљу* у погледу тема, стила и правописа. Да би настао и опстао овако квалитетан лист, неопходна је креативност ученика, али и ентузијазам професора. Сећам се да је деведесетих година на позивници за промоцију једног броја *Пешље* стајало *Дођите да видите како смо сипљали Пешљу*. Тада се *Пешљањем* највише бавио чувени професор Цане, али охрабрује чињеница да се петљање наставило и то са пуно успеха.

Данас сте професор српског језика и књижевности у XIV београдској гимназији. Како школа изгледа данас?

Ако бисмо упоредили школски систем сада и

онај од пре двадесет или тридесет година, могли бисмо закључити да се ништа значајно није изменило, а морало је. Требало је да задржимо оно што се показало као добро, а да се модернизујемо у складу са новим технологијама. Бојим се да смо учинили супротно – одбацили смо оно што је било корисно, занемаривши токове савремене технологије. Док се у школама земаља које држе до свог образовног система из дана у дан прате најновија достигнућа, у већини наших школа још увек постоје табле по којима се пише кредом, а редари их бришу мокрим сунђером. Са друге стране, данашњи образовни систем постао је, најблаже речено, лицемеран. Скоро сам на једном семинару слушао како ученике приликом обраде Ане Карењине треба усмерити на дебату, поделити их у групе на оне који главну јунакињу осуђују или разумеју. Све је то представљено као веома модеран пројекат уз мноштво модерних речи попут: корелација, имплементација, евалуација и тако даље. Нисам могао да се отргнем утиску како сам исти такав час имао као ученик другог разреда средње школе. Још увек се живо сећам жестоке дебате на којој смо бранили или осуђивали Карењину, једино што наша професорка није била оптерећена различитим имплементацијама и евалуацијама, већ је имала само један циљ – да час буде добар. Наш образовни систем се данас налази у вртлогу који прети да га одвуче на дно уколико хитно нешто не предузмемо. Пре неколико дана сам запитао матуранте јед-

ног одељења зашто толико изостају са наставе. Један од њих ми је у полушали одговорио: *Схватили смо да у школи немамо шта да научимо*. По оној народној да у свакој шали има макар мало истине, још увек ми одзивају те његове речи. Замислите како би се осећао лекар који у визити затиче полупразне постеле, јер су пацијенти схватили да им у болници не могу помоћи.

Да ли Ваши ученици довољно читају и да ли има оних који су надарени за писање?

Читалачке навике већине гимназијалаца нису тако рђаве. Истина, међу њима има вреднијих и оних које је теже мотивисати, да не кажем натерати да нешто прочитају. Оно што ме више брине јесте чињеница да нам ученици одлазе на студије такорећи функционално полуписмени. У говору користе реторске шумове, поштапалице и стране речи, не препознају говорне ситуације у којима жаргон није прихватљив, знатно крше акценатску норму, а почесто нису у стању да исправно попуне ни најобичнији образац. Морам да напоменем да су због такве ситуације ученици најмање криви. Стручна јавност одавно упозорава на проблем да је Србија земља са најмањим фондом часова матерњег језика у региону, али та чињеница као да никог не интересује. Систем је негде озбиљно заказао и важно је да на време реагујемо како би наши ђаци у школи имали шта да науче. Они су, у то сам сасвим убеђен, најбоље што ова земља има.

Разговарали смо са Николом Секулићем, усљешним архитектом. Никола се врло љубазно и радо одазвао нашем позиву и констатовао да је дивно чути да неко жели да му посвети простор у часопису.

ПОРУШЕН ХАНГАР ПРЕТВОРИО У МОДЕРНУ АЕРОДРОМСКУ ЗГРАДУ

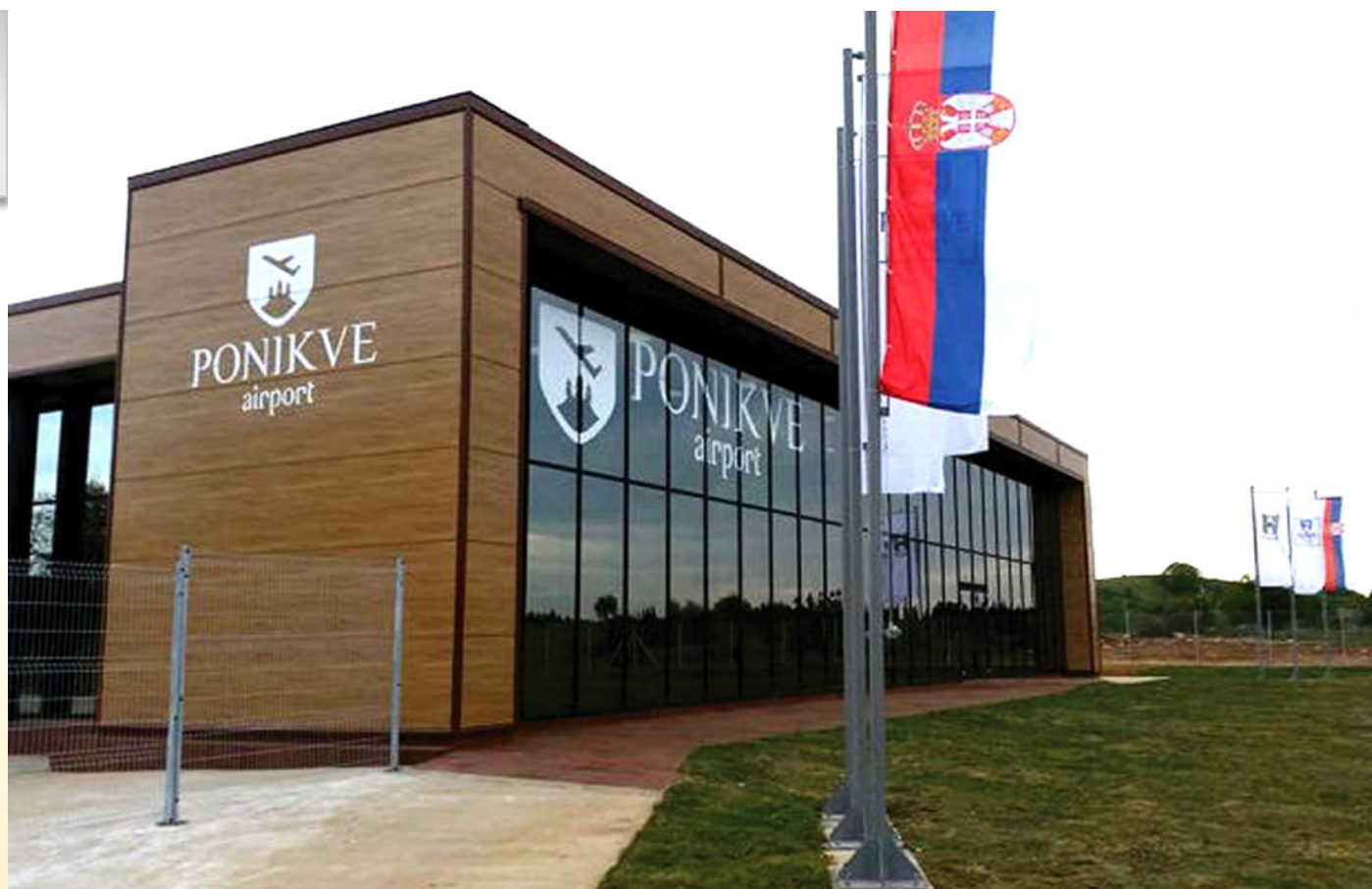
Како Вам је било у нашој школи и каква сећања Вас вежу за њу?

Што више времена пролази, све више причам о догађајима из прошлости. Примећујем да су то често догађаји баш из периода када сам похађао нашу техничку школу. Она је високо рангирана у мом одрастању и има посебно место у мом срцу. Често ме мисли наведу на моје IV1, тада се прошетам кроз кабинете и ходнике, устанем да одговорам, направим ситан несташлук, па опет седнем испред школе на великом одмору... Сад знам да тад нисам био свестан колико је било лепо и безбрижно бити ђак.

Који факултет сте завршили након средње школе?

Након средње школе, уписујем Архитектонски факултет у Београду 2000. године и окрећем се студијама које завршавам у року, а затим се враћам у моје Ужице у породичну фирму „АРХИМИС“, где почињем своју професионалну каријеру и настављам породичну традицију од пола века бављења архитектуром.

Да ли Вам је оно што сте научили значило на факултету?

Знање које сам понео из средње школе ми је било драгоцено посебно у прве две године факултета, јер је мени тај период био само понављање градива које сам већ учио. То ми је дало могућност да се посветим новим предметима и да имам одличан старт на факултету.

Наше ученике интересује на шта посебно да обратe пажњу када су грађевински предмети у питању?

На Архитектонском факултету посебну примену имају предмети који су везани за пројектовање, јер је њихова примена нешто што ће будућим архитектама бити професионална свакодневица. Поред њих значајна база за разумевање струке су стручни предмети: механика, конструкција, материјали...

Који су Ваши најважнији пројекти?

Ако се фокусирам на професионалну каријеру, могао бих да издвојим пројекат аеродромске зграде аеродрома Поникве. Пројекат у којем је полусрушени хангар за авионе (капонир) саниран и препројектован у модерну аеродромску зграду. Овде су компликовани захтеви организације и технологије аеродрома додатно отежани постојећом зградом која је још и оштећена авио бомбом. То је све успешно интегрисано у један пројекат који је реализован. Нажалост, овај аеродром још није у функцији, али се надам да ће убрзо бити.

- препорука за мини екскурзију ученика на Аеродром Поникве; радо бих вам то организовао и био домаћин :)

Шта су Вам даљи циљеви?

Желим да наставим да се бавим архитектуром која је препознатљива и која ће оставити печат иза мене. Јер је сваки објекат као моје дете и у сваки сам уградио део себе. Драго ми је што имам тим сарадника који ме прате и помажу у реализацији пројеката. *У мојој фирми од шестдесетих нас још увек смо ђаци Техничке школе „Радоје Љубичић“. То говори о корисном и уопште неопходном знању које иду с њима.*

Реците нам Ваше мишљење о архитектури Ужица.

Прва асоцијација на архитектуру Ужица везана је за златни период изградње града, и то шездесетих и седамдесетих година прошлог века. Тада смо, захваљујући сјајној урбанистичкој визији, прерасли из вароши у град. Том периоду сведочи Градски трг, са доминантном позицијом Народног позоришта и Градске библиотеке на највишем делу. Инзваредан концепт спуштања ка речи и преливања простора на околне улице и паркове који постају саставни део Трга и целине градског центра. Друга асоцијација на архитектуру су високе зграде које доминирају панорамом нашег града, на чему нам могу завидети многи градови региона. Визија развоја града треба да иде у тим правцима, а на садашњим и будућим генерацијама архитеката и урбаниста је да то препознамо и унапредимо.

НЕКАДА УЧЕНИЦИ ОВЕ ШКОЛЕ, А САДА ЊЕНИ НАСТАВНИЦИ

Да је наша школа ученицима и запосленима као група кућа, показује и фотодографија на којој су наше наставнице које за школу везује не само посао наставника, већ и средњошколски дани provedени у њој.

Гордана Милићевић – у нашој школи завршила смер Грађевински техничар, након Филолошкој факултету и одсека за енглески језик и књижевности у школи ради као професор енглеској језика.

Биљана Милојевић – у нашој школи завршила смер Конфекцијски техничар, након завршене Ликовне академије у Новом Саду у школи ради као професор ликовне културе.

Јелена Мијаиловић – у нашој школи завршила смер Техничар друмској саобраћаја, након завршене Факултету техничких наука у Новом Саду, одсека саобраћај, као инжењер саобраћаја у нашој школи ради као професор саобраћајне групе предмета.

Љубица Богдановић – у нашој школи завршила смер Извођач основних грађевинских радова, а након специјализације за креатора женских фризура у Београду, у школи за Неју лејоше, ради као наставник практичне наставе у подручју рада личне услуге.

Биљана Ваљаревић – у нашој школи завршила смер Техничар друмској саобраћаја, након завршене Филолошкој факултету, групе за српску књижевности и језик с ошћом књижевношћу у Београду, ради као професор српској језика и књижевности.

Слева: Гордана Милићевић, Биљана Милојевић, Јелена Мијаиловић, Љубица Богдановић, Биљана Ваљаревић и Јелена Константиновић

Јелена Константиновић – у нашој школи завршила смер Грађевински техничар за високоградњу, након завршене Више грађевинске школе и Грађевинској факултету, ради као наставник грађевинске групе предмета.

11. НОВЕМБАР
ДАН ПРИМИРЈА
У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ

АНКЕТА Наталијина рамонда

Пише: Нада Мићић

У оквиру етнолошког истраживања од примирја у Првом светском рату сировели смо истраживање на нивоу ученика наше школе. Заједно са ментором социолошке секције, професорком Новком Койривицом ученици су успешно добили културну свест својих испитаника и научили их нешто ново.

Наталијина рамонда (цвет феникс) је ендемска биљка централног Балкана. Биљка је откривена у околини Ниша 1884. године. Открио ју је дворски лекар краља Милана Обреновића, Сава Петровић, који је заједно са Јосипом Панчићем описао ову биљку и дао јој име по краљици Наталији.

Фасцинантно је то да овај цвет може у потпуности да се осуши, али је довољна само једна кап да се поново врати у живот. Одатле потиче само име цвета-феникс, од познате птице која се рађа из пепела.

Са циљем да се направи паралела између наше војске која је истовремено преживела превише тешких борби и пробудила се на Крфу спремна за нове изазове, цвет је узет као симбол свих жртава које су поднете ради слободе наше отаџбине.

Реч је о угроженој и реткој врсти – која живи само на подручју централног Балкана, у Србији, Македонији и северној Грчкој. Овај цвет се може

наћи на истоку Србије, а највише га има на планини Нице, чији је врх Кајмакчалан био поприште славне битке у Првом светском рату, у којој су се српски војници борили под командом војводе Живојина Мишића.

Позадина значке са цветом рамонде је зелено-црна, што су боје Албанске споменице, а споменица и значака заједно чине амблем Дана примирја. Наталијина рамонда се користи као ликовно решење за амблем који се носи у седмици пре Дана примирја у Првом светском рату 11. новембра и на сам дан празника у Србији.

Након анализе одговора, дошли смо да закључка да је само пола испитаника знало шта је Наталијина рамонда, шта представља и како изгледа. Већина њих би након појашњења носила овај симбол оданости нашем патриотизму и тиме дала почаст свима онима који су дали своје животе за наш опстанак.

ПОСЕТА ШКОЛИ У ТАНЗАНИЈИ

Пише: Анела Милетић

Деца у овој интересантној земљи имају основно образовање у трајању од седам година. Оно је обавезно. Тешко их је натерати јер им је интересантније да играју фудбал. Ако деца не долазе у школу редовно, родитељи плаћају казне, а ако ни то не уроди плодом, деца се затварају у школски затвор три дана.

Деца се за незнање физички кажњавају. Због тога су се више пута организовали протести родитеља, деце, педагога, новинара на којима се тражило са се промени однос државе према томе. Министар просвете им је одговорио да је физичко кажњавање важно због дисциплине и да танзанијска влада нема намеру никоме да чини уступке. Сам министар је учио у једној таквој школи где је постојало физичко кажњавање и резултати образовања су били одлични.

Ја сам била у једној сеоској школи. Има таблу, нема прозоре. Деца су била врло дружељубива, немају свеске ни оловке. Певали су и рецитовали на енглеском. Однела сам им неке ситне поклоне које сам сакупила са неким колегама. Изненадили су се оловкама, гумама, зарезачима, балонима,

Средња школа траје четири године. Свахили је језик којим говоре, али у школама се учи и користи енглески. Иако им неке државе дају донације за образовање, врло су сиромашни. У одељењима има много деце, наставу држе учитељи са средњом школом. Униформа је обавезна, али у неким школама не постоје ни клупе ни табла, већ се пише на црно обојеном зиду.

У одељењима има много деце, наставу држе учитељи са средњом школом. Униформа је обавезна, али у неким школама не постоје ни клупе ни табла, већ се пише на црно обојеном зиду.

компасу, соларном дигитрону, а учитељица им је делила по једну бојицу. Невероватно су били срећни и насмејани. Нажалост заборавила сам да понесем бомбоне. Њих нису никада имали прилике да виде ни да пробају.

ИЗЛЕТ НА НАЈВИШИ АКТИВНИ ВУЛКАН У ЕВРОПИ, ЕТНУ

Пише: Анела Милетић

Свако ко посети Италију позавиди људима који живе тамо. Снежни Алпи, многобројна мора са прелепим острвима, културно-историјски споменици, вино, храна и посебан животни стил.

Одувек сам желела да посетим Сицилију, предивно острво на југу Италије. Шармантни градови, села као са филмова, непрегледна стабла поморанџи и маслина, гласан говор, излупани аутомобили, сирене нервозних возача, галама уличних продаваца, лепе жене, прелепе грађевине...

Оно што видите из сваког дела острва, без обзира у ком месту се налазите је огроман цин-вулкан, Етна. Изгледа баш онако како би свако замислио да изгледа вулкан. Огромна купа на чијем врху се налази снежна капа.

Етна је висока 3300 метара. Кренули смо колима и рекли су нам да ауто морамо оставити када дођемо до висине од два километра. Успон је прилично велики. Пели смо се преко многобројних серпентина. Отприлике на пола пута престаје било каква вегетација. Одатле па све до врха видите само тамну лаву. Све то подсећа на пејзаж са месеца или из некаквог рудника.

Од места где се оставља ауто до врха, иде се жичаром. Када се возите у гондоли, имате предиван поглед на цело острво.

Када смо изашли из гондоле, били смо на крову Етне. И поред свега што смо знали, били смо неприпремљени за оно што смо видели. На врху је снег, дува невероватан ветар и јако је хладно. Имали смо посебну обућу, јакне и капе, али то није било довољно. Врх вулкана се састоји од мноштва малих вулкана на

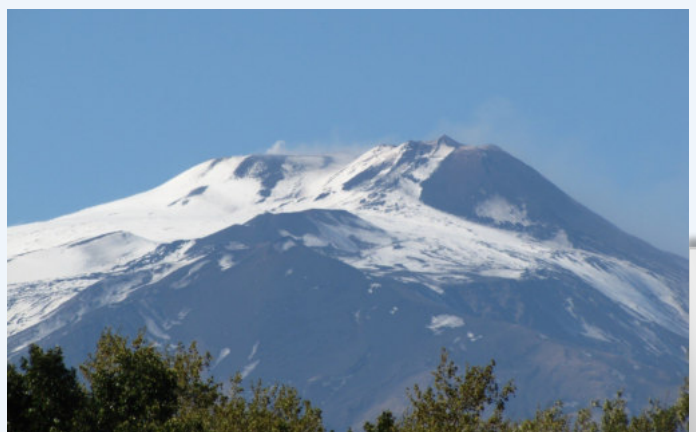

које можете да се попнете. Ми смо изабрали један од тих. Мени је то пењање било врло напорно. Непромишљено смо се врло брзо попели од нивоа мора на висину од 3300 метара и мени је због недостатка кисеоника било мука. Ходање по лави је врло тешко, јер је она ратресита и клизи вам под ногама. Када се попнете на врх, налазите се на ивици кратера. Ту можете да видите жар и дим како се пробација на више места. Када пипнете земљу, она је топла. Сусретнете се са утробом земље.

Спустили смо се мало ниже да бисмо лакше дисали. И ту смо били окружени малим кратерима. Неки су угашени, па смо могли ући у њих.

Вратили смо се у подножје. Доживели смо стварно необично искуство. На таквом месту схватите да човек тешко може да се супротстави силама природе.

Активност Етне се прати сваки дан. Последња ерупција се догодила у децембру прошле године, када је вулкан направио 120 потреса, избацио огромну количину дима и пореметио потпуно живот на острву. Сви се надају да ће овај цин наставити да спава.

РЕЦИКЛАЖА АУТОМОБИЛА

Пише: Љиљана Марић

Са развојем људске цивилизације и порастом популације на земљи долази до повећања негативних утицаја човека на животну средину. Проблеми, као последица човекове непажње, јављају се још у античко доба и имају локални или регионални карактер.

Почетак двадесетог века је прекретница када, због индустријске револуције, долази до глобализације еколошких проблема и интензивне деградације животне средине.

Приступ овој проблематици састојао се од избегавања проблема и сводио се на три начина:

- Упрљај и бежи (карактеристично за места са малом насељеношћу и изазива миграције становништва)
- Разреди и распрши (карактеристично за управљање отпадом у преиндустријском добу, базира се на природном капацитету самопречишћавања)
- Концентриши и задржи (контролисано одлагање и чување отпада али није могло бити дугорочно)

У последњих двадесет година развија се стратегија превенције загађења и минимизације отпада, тзв. приступ „чистија производња“.

Концепт чисте производње подразумева:

- смањење количине произведеног отпада,
- ефикаснија употреба енергије и ресурса,
- производња еколошки прихватљивих производа и
- ниже цене и већи профит.

Људи су схватили колико је важна брига о животној средини и почели су да примењују стратегију одрживог развоја која представља задовољавање потреба садашњих генерација, без угрожавања права будућих генерација да задовоље своје потребе.

Из претходног проистиче циљ одрживости – да оставимо будућим генерацијама бар онолико могућности колико смо их имали и ми.

У Србији је примарна рециклажа прописана законом и предвиђа одвајање папира, стакла и метала у посебне контејнере али смо сведоци да то у пракси лоше функционише. Посебан проблем представљају отпадна возила. У нашу земљу се годишње увезе око 100000 половних и 20000 нових аутомобила а годишње се из возног парка искључи између 80000 и 100000 возила, што генерише годишње око 40000 тона отпадних возила.

Године 2017. израђен је Национални план управљања отпадним возилима који нуди системска решења у овој области уместо тренутне хаотичне ситуације.

Процес рециклаже аутомобила је сложен због великог броја различитих материјала који улазе у његов састав. На срећу данас је могуће рециклирати око 80% од масе аутомобила.

У састав аутомобила улазе следећи материјали:

1. метал (око 60-70%)
2. пластика (око 25-30%)
3. флуиди (око 6%)
4. гума (око 4%)
5. стакло (око 4%)
6. остало (око 4%)

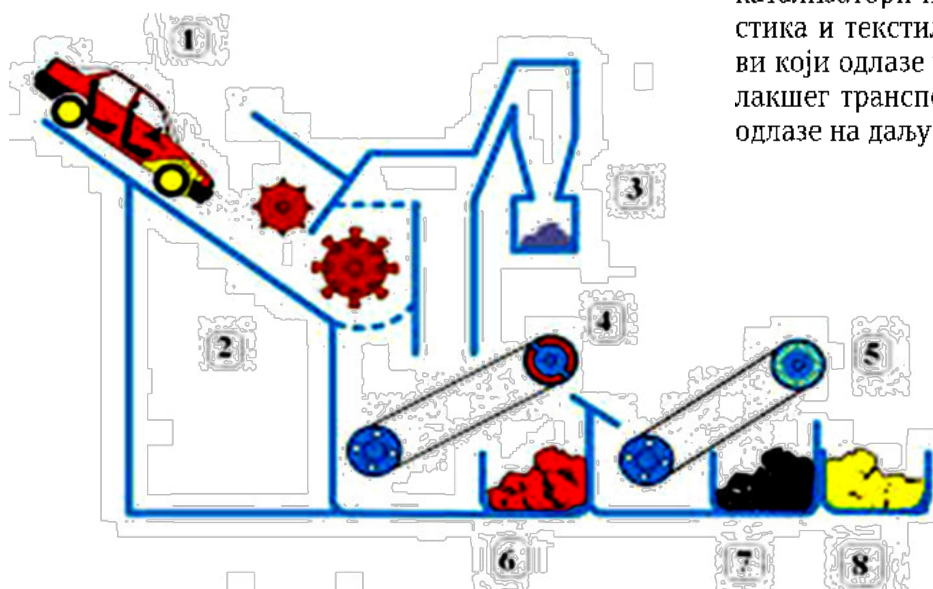
Посебан третман има опасан отпад у који спадају: горива, мазива, разне течности, акумулатори, катализатори, прекидачи на бази живе, разни филтери и сл.

Тренутно се у свету примењују две технологије рециклаже аутомобила:

♦ Оптичка сепарација

Ова метода се примењује и у нашој земљи. Заснива се на мануелном одвајању саставних делова аутомобила. Прво се одваја опасни отпад (горива, мазива и друге течности, акумулатори, катализатори и друго), а затим гума, стакло, пластика и текстил. Након тога остају метални делови који одлазе у пресу ради смањења запремине и лакшег транспорта. Овако раздвојени материјали одлазе на даљу прераду.

1. Депо за демонтажу
2. Ударна дробилица
3. Ваздушни класификатор
4. Магнетни сепаратор
5. Електростатички сепаратор
6. Магнетични материјали
7. Неметални материјали
8. Обојени метали

У овој технологији доминантан је мануелни рад што поскупљује и успорава поступак рециклаже

♦ Комбинована метода сепарације

После одвајања опасног отпада и гума, аутомобил се цео уситњава у специјалним дробилицама.

Уситњени делови се даље раздвајају различитим методама сепарације прво на текстил и пластику, а затим на магнетичне метале, обојене метале и неметале.

Даље разврставање у једнородне материјале се врши комбинацијом гравитацијских и специјалних метода сепарације.

Експанзија аутомобилске индустрије резултира стварањем све већих количина отпадних возила, што значајно угрожава здравље човека и очување животне средине. Зато свака земља мора да обезбеди одговарајући амбијент за одрживи развој доношењем јасног законског оквира, као и подизањем свести људи о значају разврставања и рециклаже отпада.

Променом лоших навика претворићемо отпад у сировине, околину учинити здравијом и лепшом, а живот људи безбеднијим и богатијим.

ЗАНИМЉИВОСТИ ИЗ САОБРАЋАЈА

Пише: Владимир Јовановић

Ако планирате да наредно лето проведете у иностранству након завршетка школе као туриста, било да сте пешак или новопечени возач, увек ваља добро упознати саобраћајна правила и обичаје земаља у које путујете.

Прво ваља имати на уму оно најважније - на којој се страни пута вози. Данас је то у већини случајева десна страна, али кроз историју саобраћај се готово увек одвијао са леве стране пута. За то постоје и практични разлози који датирају још из опасних феудалних времена - како су већина људи дешњаци, кретали су се оном страном која им је дозвољавала да њихова доминантна рука буде ближе могућим противницима. Тренд саобраћаја на десној страни пута почео се ширити крајем XVIII века, да би у XX веку постао доминантан начин вожње. Данас само четвртина земаља на свету вози левом страном пута. Међу њима су: Велика Британија и многе њене бивше колоније попут Аустралије, Новог Зеланда, Малте и Индије, затим већи број држава у јужној половини Африке, као и Јапан, Сингапур и Индонезија. Одважите се возити на другој страни пута једино

Велика Британија - Упозорење
Возите левом страном

ако сте увежбани и сасвим сигурни у своје возачке способности, али будите веома опрезни и као пешак, будући да саобраћај долази из смера на који нисте навикли. Како би се спречиле могуће незгоде, у Лондону чак постоје и знакови на путу који подсећају туристе на коју страну ваља погледати пре преласка преко „зебре“.

Јапан - аутопут, ноћ, осветљење и
вожња левом страном

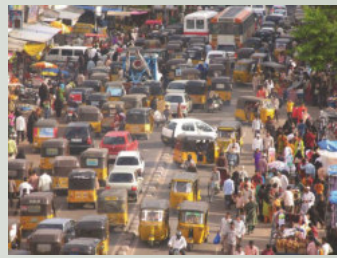

Велика Британија - Лондон
Ознака на пешачком прелазу

Невоље у саобраћају - некад и сад

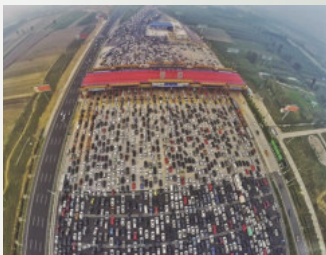
Индија - гужва

Индија - гужва

Уз оне које возе на "погрешној" страни пута, постоје и многе државе у којима је боље да се не ухватите вола-на из сасвим другачијих

разлога - агресивног понашања возача или свеопште саобраћајне анархије. Познат је саобраћајни хаос у Индији, где се чини да је једино саобраћајно правило то да правила нема, а предност има онај ко се први за њу избори. Необзирање на саобраћајна правила, бесомучно трубљење и игнорисање саобраћајних трака карактеристично је и за већину држава на Блиском Истоку. Једна од њих, Саудијска Арабија, позната је и по томе што је једина држава на свету у којој женама није дозвољено да возе, а о томе колико су возачке навике мушког становништва разуздане довољно говори податак да та држава бележи највећи број страдања у саобраћају на свету. Бити пешак у једној од таквих држава, такође, није захвално, али посебне муке при преласку пута можете очекивати у Кини, где је саобраћајна култура још у развоју

Кина - аутопут

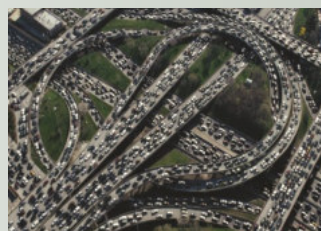

Кина - кружни ток

(аутомобили су постали доступни просечном Кинезу тек у последњих петнаестак година), а заустављање пешацима је забрањено. Ако желите на свом одмору прећи "зебру" без већих стресова, најбоље државе за то су, према истраживању које су спровели водећи европски ауто-клубови, Холандија и Норвешка, а као опасније дестинације унутар Европе истичу се Шпанија и Италија.

САД

САД

Занимљиве чињенице о аутомобилима

Ако се ипак одлучите да се ухватите волана, будите свесни да неки возачки гестови којим се служите у свакодневици могу имати сасвим различито значење у некој другој држави, па се потрудите да унапред истражите саобраћајне обичаје на вашој дестинацији. На пример, Енглеz би се, возећи кроз Рим, могао збунити и чак проузроковати саобраћајну незгоду, будући да се блицање светлима у Великој Британији користи како би се неко пропустио, а у Италији како би се најавила намера претицања. Такође, имајте на уму да су у неким државама на снази саобраћајна правила која би вас могла затећи. Рецимо, у Јапану на већини места је забрањено паркирање уз ивицу коловоза, на Немачким путевима је забрањено заустављање чак и ако вам нестане бензина, на Тајланду је кажњиво возити без мајице чак и по највећим врућинама, а на Бермуди аутомобил не можете изнајмити ако сте туриста.

Необични саобраћајни прописи

Велика Британија: дозвољено је возити аутомобил само са предњих седишта.

Данска: закон забрањује да покренете аутомобил ако неко лежи испод.

Швајцарска: забрањено је прати аутомобиле недељом.

Саудијска Арабија: женама није дозвољено да возе бицикл.

Кина: при налету на пешака увек је крив возач аутомобила. Другим речима, пешак се може оклизнути и пасти под возило или неопрезно излетети на улицу, ипак, одговорност ће сносити возач. Чак и у случају самоубиства, када би се човек бацио под точкове неког возила, опет би кривица била на возачу.

Јапан: забрањено је прскање пешака проласком кроз локву воде.

САД: у САД-у се немојте зачудити ако дођете на раскрсницу где свима светли црвено светло. Тамо је то уобичајено, а предност има онај који је први дошао.

Тајланд: једносмерне улице током дана могу променити смер.

Мадагаскар: полицајац окренут леђима возачу значи "стоп".

Јужна Африка: пастири смеју да регулишу промет на јавним путевима.

Венецуела: највећа допуштена брзина на аутопуту је само 80 km/h.

Венецуела

Швајцарска

Еколози
наше школе вас позивају
да прихватите нови модни детаљ
за 2018/19. грејну сезону
Маску

21. децембра прошетали смо главном улицом у
жељи да скренемо пажњу на ваздух који дишемо.

Поводом обележавања стогодишњице од пробоја Солунског фронта и ослобођења у Првом светском рату, Друштво историчара Ужица, Коло српских сестара и Друштво српских домаћина организовали су Свечану академију, која је одржана 15. новембра 2018. на Педагошком факултету.

„НИ КОРАК НАЗАД“

Пише: Снежана Недељковић

Свечана академија посвећена Скопском ђачком одреду, познатијем као 1300 каплара и најмлађим учесницима Првог светског рата – деци.

Налазећи се пред трећим снажним нападом од стране Аустријанаца, српска Врховна команда је, да би попунила пострадали старешински кадар, донела одлуку да шест генерација средњошколаца и студената упути у официрску школу у Скопље, на одслужење војног рока. Потпуковник, Чачанин, Душан Глишић, имао је задатак да ђаке у Скопљу „на брзу руку“ обучи „за офицере“ и потом их упути на фронт. Приликом лекарског прегледа свако је streпео да га комисија не огласи неспособним за војску, јер би за једног интелектуалног омладинца било понижење да га зову шкартом. Истовремено, синови сељака, занатлија, министара, професора, лекара, свештеника, официра, данас би рекли - мамини и татини синови - одазвали су се позиву отаџбине кад јој је било најтеже. Просечна старост младића била је између 21 и 24 године. Највише их је било са Универзитета у Београду, а неки су прекинули студије на најпрестижнијим европским универзитетима. Скопски ђачки батаљон 1300 ђака и студената састојао се од шест чета и свака је имала свој надимак. Прва чета коју су чинили каплари из Ужица добили су назив „Племићи“ и поздрављани су покличом „Живео воз“, поздравом којим су Ужичани дочекали први

воз. Другу чету су називали „Букварци“ јер су имали најмање школе и били најнеписменији од 1300 каплара, трећа „Рмпалије“, четвртој, у којој су били махом Београђани, надимак „Рузмарин“ дао је командант Душан Глишић када им је отпевавши песму изрекао забрану изласка у град, „Рузмарину моје росно цвеће, тебе варош више видет неће“, пета „Беваџије“ јер су били махом из Лесковца и

шеста „Калаштуре“. У рату непоколебљиви ратници, после рата, завршивши факултете, постали су државници, уметници, инжењери, професори... Уведени у оперативне јединице у току Колубарске битке, подигли су морал изнуреној и деморалисаној српској војсци и однета је победа. Вредност постигнуте победе мери се бројем жртава. У Колубарској бици погинуло је 400 младих регрута. Поред Станислава Винавера, Александра Дерока, сина Бранислава Нушића, синова Андре Николића... у овом славном батаљону било је и 17 Ужичана од којих су најпознатији академик Миладин Пећинар, инжењер Милан Јањушевић, учитељи Миодраг Верговић и Милутин Чакаревић.

Други пут, од септембра до новембра 1915. Србија је мобилисала последње остатке српске снаге - децу од 15 до 18 година, то углавном са простора данашње централне Србије, која нису ни прошла обуку, већ су их придружили трећепозивцима који су их у ходу обучавали. Описи њихових мука и страдања подсећају на библијска. Разлог овог другог очајничког потеза српске владе био је тај што је желела да сачува ову децу од онога што се дешавало њиховим вршњацима и онима млађим од њих у току казнене непријатељске експедиције током лета 1914. И што је постојала бојазан да ће их аустроугарска војска искористити и мобилисати у своје трупе. Године 1915. Џон Рид у свом извештају под насловом „Истребљена нација“ констатује да су у Србији мушкарци или мртви или мобилисани.

Други пут, од септембра до новембра 1915. Србија је мобилисала последње остатке српске снаге - децу од 15 до 18 година, то углавном са простора данашње централне Србије, која нису ни прошла обуку, већ су их придружили трећепозивцима који су их у ходу обучавали. Описи њихових мука и страдања подсећају на библијска. Разлог овог другог очајничког потеза српске владе био је тај што је желела да сачува ову децу од онога што се дешавало њиховим вршњацима и онима млађим од њих у току казнене непријатељске експедиције током лета 1914. И што је постојала бојазан да ће их аустроугарска војска искористити и мобилисати у своје трупе. Године 1915. Џон Рид у свом извештају под насловом „Истребљена нација“ констатује да су у Србији мушкарци или мртви или мобилисани.

Учесници: професори, уметници, бивши и садашњи ученици наше школе и гимназијалци

КОЛУБАРСКИ МАРШ, 9. децембар 2018.

Пише: Јелена Пилчевић ПСЦ

У Колубарском маршу ужички средњошколци учествују већ четири године (нису били у првом). Друштво историчара, које организује одлазак из Ужица, сваке године финансијску подршку за превоз добијало је од Друштва српских домаћина. Ове године финансијска подршка дошла је и од Градске Управе.

Као и увек, пријави се већи број учесника него што има места у аутобусу, а пред полазак број се сведе на очекивану меру. Овој пући прехлада и кишовито време уочи поласка су оштили још по некој, иако да је на овогодишњи марш кренуло тридесет и осморо учесника, а највише из Техничке школе „Радоје Љубичић“, Ужичке гимназије и Медицинске школе и по представник из Економске и Техничке школе. И ове године, на Колубарски марш стигло је највише учесника из Ужица.

Дан као наручен. Сунчан и без падавина. Сви учесници су стигли на време испред Сјортошког центра „Колубара“.

Они који су раније учествовали у овој манифестацији траже познанике са претходних маршева. Милан Чучковић, председник удружења Српски светионик и организатор ове манифестације, поздравио је све учеснике и предложио план реализације марша – пућ од тридесетак километара. Марш је започео пућем према Враче брду, где се њемено шемјом који дижутирају јланинари из Лазаревица на почетку колоне.

Враче брдо је место где наилазимо на прва спомен-обележја. Организатори полажу венац, крајким обраћањем подсећају на то да је овде поинуо истакнути социјалиста, Ужичанин Димитрије Ђуковић. У јеку крваве борбе, ово брдо је више пућа прелазило из српских у аустријске руке и обратно, где је поинуло 20000 српских и 30000 аустријских војника. Након бишке, локално сјановништво села Њелије само се организовало, сабрало све поинутеле и сахранило их у заједничку гробницу у манастиру Лелић. Део посрпшних остатака пренети је у спомен-костурницу, у цркву Светио Димитрија у Лазаревицу. Након парастоса и беседе у манастиру Лелић, кренули смо ка брду Човка.

Човка је друго место где су жестоко крвавиле обе стране – и српска и аустријска. Заправо, линија Враче брдо-Човка је била место где су се налазили централни положаји српске војске и где су се водиле најтеже борбе у Колу-

барској бици. Уз велике губитке, српска војска је успела да задржи овај положај у својим рукама.

И овде је учесницима марша одржан крајак историјски час, а поћом се разлио предивни глас девојке Сјаше Мишић, која је оћивала песме „Боже правде“ и „Ово је Србија“. У мало дугој паузи од претходне, уследило је окрећење сендвичима и водом. Наредних дванаест километара до Кременице прешли смо ходићи преко ливада и сеоских блањавих пућева. Тако је слика нашеј маршевања добила дејал аућентичности из ратних дана: „Дошо Шваба све до Љића, а од Љића заљиди ја“.

Уз марш се често чула песма мушких гласова ...

У једном тренутку дошло је до омашке у кретању, па су уследиле шале на рачун организатора: да трајају за већим блаћом него што је до тада било. Ућркос захтевном шерену, није било проклизавања са падовима и сви су учесници стигли у исправном стању до крајне одређишта, до Кременице.

Овде је спомен-обележје пуковнику Миливоју Сјојановићу Брки, команданту славној Гвозденој пука, који је овде поинуо 4. децембра 1914. године. Он и његови саборци су одбранили Кременицу и шу заувек остали. Предрај Анћовић одрецићовао је дивну песму коју је посветио пуковнику Брки и Гољичанима, а песмом „Марш на Дрину“, којом су се оласили учесници марша, подсетили смо се да је Бркино јунаштво инћирирало Сјанислава Бичићкој да комћонује овај чувени марш.

Било је дирљиво додељивање медаље за посебне учеснике марша: најмлађој девојчини и слећом младићу који су успели да испрати веома оштар шемјо.

У цркви Светио Димитрија, у спомен-костурници, поинулим војницима у Колубарској бици, историјски час је надаћнућо одржао оћац Марко. А онда још једна дивна песма из грла леје Сјаше „Српкињица једна мала“ и песма песника Горана Лучића... И на крају, председник Милан Чучковић захвалио се учесницима, дарујући прићодне поклоне као спомену појединим учесницима. Мећу шим појединцима била је и председник Друштва историчара Ужица Снежана Недељковић, као и Лазар Гоћавић, бивши гимназијалац, сада студент ЕЉФ-а у Београду, који већ четири године са сред-

њошколцима Ужица активно подржава ову манифестацију.

АКТИВНОСТИ НАШИХ УЧЕНИКА

Учесници у манифестацији Ноћ истраживача, на тему „Стари град кроз векове“

Марија Обрадовић, ученица Ужичке гимназије, и ученици Техничке школе „Радоје Љубичић“ - Бранко Радичевић ИС2, Медина Кајевић ИИФ1, Александар Миловић ИИС5 - учесници у ошварању изложбе „Ужице под аустроугарском окупацијом и ослобођење 1915-1918“, у Народном музеју Ужице, поводом обележавања стогодишњице од пробоја Солунског фронта.

Ученици наше школе на Свечаној академији „Ни корак назад“

Зинедин Кајевић ИИС1 Сјасоје Максимовић ИИС1, Василије Павловић ИИС1, Лазар Стјанић ИИС1 и Марија Стојковић ИИС1

Душица Ђосић ИVT1

Наше мало неком значи много

Ученички парламенти Техничке школе „Радоје Љубичић“ прикључио се хуманитарној акцији прикупљања слаткиша деци која су социјално угрожена, као и оној која ће изразнике извесити у болници.

Представници Студентског парламента преузимају пакете слаткиша од ученика наше школе.

МАТУРАНТИ, ПАЗИ ШТА РАДИШ

Ненад Милић IVC2, ђак генерације

Наградни излет, 12. јун 2018. године

Тара

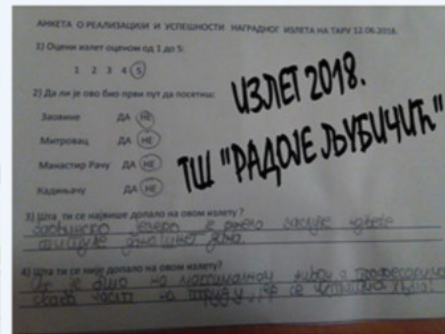
Све ученике који су остварили одличан успех и нису неоправдано изостајали са наставе током школске године, Школа награђује излетом. Ове школске године излет је организован 12. јуна. Ишло је тридесет двоје ученика са наставницима Жељком Перовићем и Душицом Стаменић.

Тог дана смо обишли неколико локалитета у Националном парку Тара: Заовинско језеро, видиковац Бањску стену, Црвени поток, Тепих ливаду, Митровац, Манастир Рачу и спомен комплекс Кадињачу.

Да бисмо обишли наведене локалитете, био нам је потребан један дан, „Гагин“ аутобус и брзе ноге. Наш мерач је пребројао да смо направили 17773 корака, односно четрнаест километара.

Излет је протекао у пријатној атмосфери и дружењу. Ученици нису скривали задовољство што им је омогућено да обиђу планину Тару, као награду за успех и примерно владање, уз обећање да ће и наредне школске године бити присутни на оваквом излету и очекивање да ће упознати неке нове пределе и локалитете.

Ученици су оно што су обишли и сазнали на излету оценили оценом 4,68. Манастир Рачу је овом приликом први пут посетило двадесет седморо ученика, Митровац са околином двадесет троје, а Заовинско језеро двадесет један ученик.

Стручно усавршавање,
Бергамо, Италија

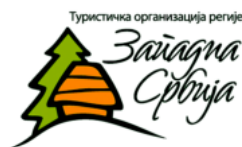

На крају, шу је и одговор на ишање из „Приче са насловне стране“

* Све време је читао електронска издања Петље...

Захвалност дугујемо наставницима и ученицима наше школе који су учествовали у изради овог броја Петље, као и свим нашим спонзорима!

ПЕТЉА: Часопис Техничке школе „Радоје Љубичић“

НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА: Нада Мићић, Филип Грујић, Душица Ћосић, Филип Миросављевић, Ивана Богојевић, Маја Хорњак, Јана Никитовић, Љубинка Шуљагић, Ива Јеринић, Невена Тодоровић, Медина Кајевић, Милица Бјелић, Наталија Јанковић, Милица Пејић

ГРАФИКЕ И ЦРТЕЖИ: Јована Парезановић

ЛЕКТУРА — КОРЕКТУРА: Слађана Јањић и Биљна Ваљаревић

КОМПЈУТЕРСКА ОБРАДА И ПРИПРЕМА ТЕКСТОВА: Влатко Павловић

ШЕФ МАРКЕТИНГА: Данијела Ненадић, директор

НА НАСЛОВНОЈ СТРАНИ: ученици испред наше школе

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Влатко Павловић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Слађана Јањић

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Техничка школа „Радоје Љубичић“ (за Петљу), Улица Николе Пашића 17, 31000 Ужице

ТЕЛЕФОН/ФАКС: 031/513 171

Email: tgsf@mts.rs

САЈТ: <http://www.tsradojeljubicicue.edu.rs/petlja.html>

ШТАМПА: Штампарија Никитовић - Ужице

